

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vysoká škola ekonomie a managementu

info@vsem.cz / www.vsem.cz

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

NÁZEV BAKALÁŘSKÉ PRÁCE/TITLE OF THESIS

Test nízké kapitalizace a jeho vliv na daňovou účinnost úroků u právnických osob
The thin capitalisation test and its impact on eligibility of interest for legal entities

/TERMÍN UKONČENÍ STUDIA A OBHAJOBA (MĚSÍC/ROK)

Červen 2021

JMÉNO A PŘÍJMENÍ STUDENTA / STUDIJNÍ SKUPINA

Jana Kleisner, KLZ 29

JMÉNO VEDOUcíHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Ing. Karel Šteker, Ph.D.

PROHLÁŠENÍ STUDENTA

Odevzdáním této práce prohlašuji, že jsem zadanou bakalářskou práci na uvedené téma vypracovala samostatně a že jsem ke zpracování této bakalářské práce použila pouze literární prameny v práci uvedené.

Jsem si vědoma skutečnosti, že tato práce bude v souladu s § 47b zák. o vysokých školách zveřejněna, a souhlasím s tím, aby k takovému zveřejnění bez ohledu na výsledek obhajoby práce došlo.

Prohlašuji, že informace, které jsem v práci užila, pocházejí z legálních zdrojů, tj. že zejména nejde o předmět státního, služebního či obchodního tajemství či o jiné důvěrné informace, k jejichž použití v práci, popř., k jejichž následné publikaci v souvislosti s předpokládanou veřejnou prezentací práce, nemám potřebné oprávnění.

Datum a místo: 29.4.2021 Praha

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych tímto poděkovala vedoucímu bakalářské práce Ing.Karlu Štekerovi, Ph.D. za metodické vedení a odborné konzultace, které mi poskytl při zpracování mé bakalářské práce.

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Národní 2600/9a, 158 00 Praha 5

SOUHRN

1. Cíl práce: Cílem této bakalářské práce je vytvořit jednoduchý manuál výpočtu testu nízké kapitalizace u právnických osob při zápůjčkách od spojených osob tak, aby při uplatňování úroků z těchto zápůjček do daňově účinných nákladů nedošlo k porušení zákona o daních z příjmu.

Dílčím cílem této práce je navržení postupu pro finanční správu, který mohou správci daně použít při daňových kontrolách zaměřených na daňovou účinnost úroků ze všech finančních nástrojů poskytovaných právnickým osobám od spojených osob.

2. Výzkumné metody: Metody, které byly použity v této práci jsou: analýza, syntéza, popis a porovnání. Metoda analýza a syntéza byly uplatněny v analyticko-praktické části. Analýza výpočtu testu nízké kapitalizace byla použita případových studiích, vycházejících ze skutečných dat. Byly zkoumány reálné právnické osoby, společnosti s ručením omezením malého a středního rozsahu. Podklady pro analýzu tvořily účetní a daňové dokumenty jednotlivých společností. Jednalo se o rozvahu, výkaz zisků a ztrát, daňová přiznání k dani z příjmu právnických osob, bankovní výpisy, smlouvy o zápůjčkách a výpisy z obchodního rejstříku firem. Každá případová studie obsahuje syntézu provedeného výpočtu testu nízké kapitalizace a vyčíslení daňové účinnosti či neúčinnosti úroků při testu nízké kapitalizace. Metoda popisu a porovnání byla použita převážně v teoretické části. V praktické části byl použit popis zkoumané společnosti na začátku každé případové studie.

3. Výsledky výzkumu/práce: Na základě případových studií bylo zjištěno, že test nízké kapitalizace je složitý test, do kterého vstupuje mnoho proměnných jako stav vlastního kapitálu, průměrný stav úvěrovaných finančních prostředků a o jehož zákonné povinnosti některé účetní malých a středních společností neví, a tudíž ho neprovádějí. Na první případové studii v analytické části práce, na případu společnosti ABX s.r.o. bylo předvedeno, jak se správně počítá průměrný stav úvěrových finančních nástrojů. Ve společnosti ABX s.r.o. docházelo k častému navyšování a zase ponížení jistiny, dle potřeb společnosti. V druhé případové studii společnosti Da Fanta s.r.o. bylo zjištěno, že důvodem pro neúčinnost úroků ze zápůjčky od spojené osoby může být ztráta společnosti v druhém testovacím roce a tím snížen vlastní kapitál. Při analýze společnosti Petarda CZ, s.r.o. bylo ukázáno, že záleží na výši základního kapitálu společnosti a také vztahu zapůjčitele k vydlužiteli. Při výzkumu ve společnosti První Chybová s.r.o. se prokázalo, že účetní malých a středních společností, které neposkytuje mají k dispozici daňové poradce či auditory neví o tomto pokynu D-22, nebo jim připadá výpočet složitý. A výpočet testu nebyl počítán vůbec. Autorka pak ze zdrojových dat společnosti udělala správný výpočet testu nízké kapitalizace. Na analýze společnosti FVE Slunce s.r.o., při výpočtu testu nízké kapitalizace bylo zjištěno, že chyby udělala jak účetní společnosti, tak následně i kontrolující správce daně.

4. Závěry a doporučení: Výstupem této bakalářské práce bylo vytvoření manuálu pro jednoduché testování nízké kapitalizace pro účetní. Autorka doporučuje používat tento osmi krokový manuál, který výrazně zjednoduší a provede účetní veškerými podmínkami testu nízké kapitalizace. Dílčím výstupem je vytvoření postupu pro státní správu, jak postupovat při kontrole daňové účinnosti úroků ve všech úvěrovaných nástrojů. Tento postup autorka doporučuje také při kontrole již uzavřeného účetnictví auditory či při změně účetní nebo pochybnosti společníků o správném vedení účetnictví. Na základě analýzy zkoumaných společností je také doporučeno, společnostem testovat úroky ze zápůjčky od spojených osob každý rok, protože proměnlivý je jak vlastní kapitál, tak se může měnit stav jistiny v průběhu roku.

KLÍČOVÁ SLOVA

Test nízké kapitalizace, daň, osoba spojená, daňově účinné a neúčinné náklady, zápůjčka

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

SUMMARY

1. Main objective: The aim of this bachelor's thesis is to produce a simple manual for calculating the thin capitalisation test for legal entities in case of loans from shareholders so as not to violate the Income Tax Act when including the interest on such loans among eligible expenses. A secondary aim of this work is to propose an approach for financial authorities that tax officials can use during tax audits focused on the tax deductibility of interest on all financial instruments provided to legal entities by shareholders.

2. Research methods: The methods used in this work are: analysis, synthesis, description and comparison. The methods of analysis and synthesis were applied in the analytical-practical section. Analysis of the calculation of the thin capitalisation test was used in case studies based on real data. Actual legal entities were used - small and medium-sized limited liability companies. The base material for the analysis comprised accounting and tax documents from the individual companies, in particular balance sheets, income statements, corporate income tax returns, bank statements, loan agreements and records from the commercial register. Each case study contains a synthesis of the calculation conducted for the thin capitalisation test and quantification of whether interest could be claimed or not during the thin capitalisation test. The method of description and comparison was primarily used in the theoretical section. The practical section included description of the company under investigation at the start of each case study.

3. Result of research: It was found on the basis of the case studies that the thin capitalisation check is a complex test involving many variables, such as the equity and average state of borrowed funds, and the accountants of small and medium enterprises are often unaware that it is legally required and therefore do not conduct it. The first case study in the analytical section of the work, the case of the company ABX s.r.o., showed how the average state of credit financial instruments is calculated properly. ABX s.r.o. saw frequent increasing and then reducing of the loan principal according to the company's needs. In the second case study of the company Da Fanta s.r.o., it was found that the reason for the interest on the stakeholder loan not being claimable could be the company's loss in the second test year and the resulting lower equity. Analysis of the company Petarda CZ, s.r.o. demonstrated that the situation depends on the registered capital of the company, as well as the relationship between the lender and the debtor. Examination of the company První Chybová s.r.o. showed that accountants of small and medium enterprises who do not have access to tax advisors or auditors do not know about instruction D-22 or find the calculation complicated and do not calculate the test at all. The author then made the proper calculation of the thin capitalisation test based on the company's primary data. The analysis of the company FVE Slunce s.r.o. found that errors were made in calculating the thin capitalisation test both by the accounting company and subsequently by the auditing tax authority.

4. Conclusions and recommendation: The outcome of this bachelor's thesis was the production of a manual for accountants for simple testing of thin capitalisation. The author recommends using this eight-step manual, which considerably simplifies the process and guides accountants through all the conditions of the thin capitalisation test. A secondary outcome was a process for state authorities on how to proceed in checking whether interest can be claimed for all credit instruments. The author also recommends this procedure when auditors are checking already closed accounting books or when changing accountants or when a shareholder has doubts about the bookkeeping. Based on an analysis of the companies in question, it is also recommended that businesses test interest on loans from shareholders every year, because for one thing equity is variable, and the state of the loan principal can also change over the course of the year.

KEYWORDS

Thin capitalisation test, tax, shareholder, eligible and ineligible expenses, loan

JEL CLASSIFICATION

G320 Financing Policy; Financial Risk and Risk Management; Capital and Ownership Structure; Value of Firms; Goodwill.

K340 Tax Law; M410 Accounting.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení:	Jana Kleisner
Studijní program:	Ekonomika a management (Bc.)
Studijní skupina:	KLZ 29
Název BP:	Test nízké kapitalizace a jeho vliv na daňovou účinnost úroků u právnických osob.
Zásady pro vypracování (stručná osnova práce):	1. Úvod2. Teoreticko-metodická část: Definice základních pojmů; Test nízké kapitalizace; Účetní a daňový pohled; Cíl a metodika práce.3. Praktická část: Případová studie; Analýza výpočtů testu nízké kapitalizace z hlediska firmy a finanční správy; Zhodnocení přístupu státní správy k výpočtům; Formulace návrhů a doporučení pro výpočet testu jako pro firmy, tak pro finanční správu.4. Závěr
Seznam literatury: (alespoň 4 zdroje)	• BUREŠ, M. Test omezení daňové účinnosti nadměrných výpůjčních nákladů. <i>Daně a právo v praxi</i>. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, č. 3, s. 39-45. ISSN 1211-7293.• DVOŘÁKOVÁ, V. <i>Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob</i>. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-315-2.• KUBATOVÁ, K. <i>Daňová teorie a politika</i>. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7598-165-3.• RADVAN, M. <i>Czech tax law</i>. Brno: Masaryk University, 2020 ISBN 978-80-210-9673-8.• VANČUROVÁ, A. et al. <i>Daňový systém ČR 2020</i>. Praha: Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-887-4.
Harmonogram:	• Zpracování cílů a metodiky do 20. 2. 2021• Zpracování teoretické části do 15. 3. 2021• Zpracování výsledků do 7. 4. 2021• Finální verze do 1. 5. 2021
Vedoucí práce:	Ing. Karel Šteker, Ph.D.

Prof. Ing.
Milan
Žák CSc.

Digitálně podepsal Prof.
Ing. Milan Žák CSc.
DN: cn=Prof. Ing. Milan Žák
CSc., c=CZ, o=Vysoká škola
ekonomie a managementu,
ou=Žák, serialNumber=ICA
-10393535
Datum: 2021.01.29 11:08:19
+01'00'

prof. Ing. Milan Žák, CSc.
rektor

Obsah

1 Úvod.....	1
2 Teoreticko-metodologická část práce.....	3
2.1 Právnícká osoba.....	3
2.2 Legislativa.....	4
2.3 Daň. Daňově účinné a daňově neúčinné náklady.....	4
2.4 Úvěr a zápůjčka.....	6
2.4.1 Rozdíl mezi úvěrem a zápůjčkou.....	6
2.4.2 Úrok. Úroková sazba. Úrok obvyklý.....	7
2.5 Osoba spojená.....	7
2.6 Vlastní kapitál.....	9
2.7 Test nízké kapitalizace.....	10
2.7.1 Daňový pohled.....	10
2.7.2 Účetní pohled.....	10
2.7.3 Pokyn D-22 k § 25 odst. 1 písm. w) Zákona o daních z příjmu, bod Z.....	11
2.8 Směrnice ATAD.....	12
2.8.1 Výpůjční náklady.....	12
2.8.2 Rozdíly mezi směnicí ATAD a testem nízké kapitalizace.....	13
3 Analytická část práce.....	14
3.1. Analýza výpočet testu nízké kapitalizace u vybraných společností.....	14
3.1.1 Případová studie. Společnost ABX s.r.o.....	14
3.1.2 Případová studie. Společnost Da Franta s.r.o.....	19
3.1.3 Případová studie společnosti Petarda CZ, s.r.o.....	22
3.1.4 Případová studie společnost První chybová s.r.o.....	26
3.2 Manuál k provedení testu nízké kapitalizace pro malé a střední společnosti.....	28
3.2.1 Manuál pro účetní malých a středních společností.....	29
3.3 Test nízké kapitalizace z hlediska státní správy.....	29
3.3.1 Případová studie kontrola správce daně u společnosti FVE Slunce s.r.o.....	30
3.3.2 Návrh postupu pro správce daně při kontrole daňové účinnosti úroků.....	33
4 Závěr.....	34
Literatura.....	36
Přílohy.....	I

Seznam tabulek

Tabulka 1 Rozvaha k 31.12.2017.....	15
Tabulka 2 Rozvaha k 31.12.2018.....	16
Tabulka 3 Stav jistiny a její splácení společnosti ABX s.r.o.....	PI
Tabulka 4 Rozvaha k 31.12.2019.....	20
Tabulka 5 Rozvaha k 31.12.2020.....	21
Tabulka 6 Rozvaha k 31.12.2019.....	24
Tabulka 7 Rozvaha k 31.12.2019.....	28
Tabulka 8 Stav jistiny a její splácení.....	28
Tabulka 9 Vzorová tabulka.....	29
Tabulka 10 Rozvaha k 31.12.2017.....	32

1 Úvod

V České republice existuje systém přímých a nepřímých daní a zákonných poplatků. Pro podnikatelské subjekty se jedná se převážně o daň z příjmu, daň z přidané hodnoty, spotřební daň, daň z nemovitosti, silniční daň. Kromě těchto základních daní existují také pokyny Generálního finančního ředitelství, které nejsou obecně závaznými předpisy, ale upravují a sjednocují praxi finanční správy. Tato práce bude pracovat s pokynem D-22, který bude podrobně popsán v teoretické části práce.

Dle Radvana (2020) je systém daní a poplatků v České republice velmi podobný jako v ostatních vyspělých evropských zemích. Radvan (2020) uvádí, že v České republice nastala velká změna daňového systému v roce 1993. Do té doby byl platný zákon č.212/1992 Sb. o soustavě daní, který byl kompletně zrušen v roce 2003 z důvodu jeho nahrazení mnoha dalšími daňovými zákony, které byly postupně platné od roku 1993.

Podnikatelský subjekt, pokud je na začátku svého podnikání anebo nemá dostatečný zisk na financování svých podnikatelských aktivit a nemůže tedy svoji činnost financovat vlastními zdroji, má možnost financování úvěry od bankovních či nebankovních institucí nebo zápůjčkami od ostatních podnikatelských subjektů či fyzických osob.

Tato bakalářská práce se zabývá jednou oblastí daně z příjmu právnických osob. A to nadměrnými výpůjčními náklady. Omezení nadměrných výpůjčních nákladů je také důvodem k nutnosti testování nízké kapitalizace v České republice.

V rámci Evropské unie nadměrné výpůjční náklady upravuje tzv. ATAD, což je směrnice Rady EU 2016/1164 ze dne 12. července 2016, které je věnována jedna subkapitola v teoretické části práce. Dle této směrnice jsou jedním z možných daňových úniků nadměrné výpůjční náklady mezi spojenými osobami u právnických osob, čímž se v obecné rovině zabývá tato práce. Konkrétně se zabývá testem nízké kapitalizace a jeho vlivem na daňovou účinnost úroků ze zápůjček spojených osob. K tématu test nízké kapitalizace není mnoho literatury a v zákoně 586/1992 Sb., o daních z příjmu, kde se toto řeší, není uveden postup, jak tento test spočítat.

Důvodem, proč si autorka vybrala toho téma, je její pracovní zkušenost, při které zjistila, že běžné účetní malých a středních společností neznají tuto povinnost testování a pokud ano, neumí vypočítat tento test v návaznosti na zákony a pokyny s ním související, zvláště v malých a středních společnostech s ručením omezeným, kde nemají k dispozici daňové poradce či auditory.

V teoreticko-metodologické části práce budou popsány odborné pojmy, s kterými se bude pracovat při analytické části práce. A to základní termíny jako daň, daňová účinnost či neúčinnost. Rozdíly mezi půjčkou a úvěrem. Co je to úrok, úroková sazba obvyklá. Bude vysvětleno, kdo je osoba spojená a co to znamená pro daňovou účinnost úroku ze zápůjčky společnosti od této osoby.

V teoretické části je také uvedena veškerá legislativa, týkající se tématu této práce, se kterou se dále pracuje v praktické části práce. V rámci komplexnosti tématu bude v teoretické části rozebrán také rozdíl mezi Směrnicí ATAD a testem nízké kapitalizace.

V analytické části práce budou zkoumány na základě případových studií skutečnosti, které povedou či nepovedou k daňové uznatelnosti úroků ze zápůjček od spojených osob právnickým osobám.

Cílem práce této bakalářské práce je vytvořit jednoduchý manuál výpočtu testu nízké kapitalizace u právnických osob při zápůjčkách od spojených osob tak, aby při uplatňování úroků z těchto zápůjček do daňově účinných nákladů nedošlo k porušení zákona o daních z příjmu.

Jak bude ukázáno v praktické části, také finanční správa se ne vždy orientuje v postupu vedoucím k správnému výpočtu testu nízké kapitalizace. Dílčím cílem této práce bude navržení postupu pro finanční správu, který mohou správci daně použít při daňových kontrolách zaměřených na daňovou účinnost úroků ze všech finančních nástrojů poskytovaných právnickým osobám od spojených osob.

Pro dosažení cílů této práce byly použity metody analýza, syntéza, popis a porovnání. Metoda analýza a syntéza byly uplatněny v analyticko-praktické části. Analýza výpočtu testu nízké kapitalizace byla použita případových studiích, vycházejících ze skutečných dat. Byly zkoumány reálné právnické osoby, společnosti s ručením omezením malého a středního rozsahu. Z důvodu ochrany citlivých dat společností byl anonymizován název a jména skutečných osob.

Podklady pro analýzu tvořily účetní a daňové dokumenty jednotlivých společností. Jednalo se o rozvahu, výkaz zisků a ztrát, daňová přiznání k dani z příjmu právnických osob, bankovní výpisy, smlouvy o zápůjčkách a výpisy z obchodního rejstříku firem. Každá případová studie obsahuje syntézu provedeného výpočtu testu nízké kapitalizace a vyčíslení daňové účinnosti či neúčinnosti úroků při testu nízké kapitalizace.

Metoda popisu a porovnání byla použita převážně v teoretické části. V praktické části byl použit popis zkoumané společnosti na začátku každé případové studie.

2 Teoreticko-metodologická část práce

V teoreticko-metodologické části se tato bakalářská práce bude zabývat převážně vysvětlením pojmů, které jsou důležité pro pochopení problematiky tématu práce. Je třeba vysvětlit pojmy a terminologii používanou v oblasti účetnictví a daní. Bude vysvětleno, kdo je dle českého práva právnická osoba, v obecnějším měřítku termín daň a pojmy daňově účinné a neúčinné náklady. Také se v této části práce zaměří na rozdíl mezi úvěrem a zápůjčkou, vysvětlí, co je to úrok a úroková sazba. Popíše, co znamená osoba spojená neboli osoba blízká. Tyto termíny jsou nezbytné pro pochopení výpočtu testu nízké kapitalizace, kterým se bude zabývat analytická část práce. V této části práce bude poukázáno na daňový a účetní pohled testu nízké kapitalizace. Bude objasněno, co vše obsahují výpůjční náklady. A v neposlední řadě se této teoreticko-metodologické části bude práce věnovat směrnici ATAD, což je velmi důležitá směrnice vydaná Evropskou radou a v jednom z jejích bodů se zabývá nadměrnými výpůjčními náklady.

2.1 Právnická osoba

Dle Vetešníkové (2018), jsou právnické osoby uměle vytvořené subjekty, které v právních vztazích vystupují a jednají jako lidé. Podstatu právnických osob tvoří buď lidé, nebo věci. Vetešníková (2018) je rozlišuje:

- Společenství osob neboli korporace, jež tvoří sdružení fyzických osob, například obchodní společnost, družstvo, spolek.
Práva a závazky těchto sdružení nejsou právy a závazky jeho jednotlivých členů. Společnosti vystupují v právních vztazích jako samostatné, od svých členů odlišné osoby.
- Společenství věcí, majetku. Mají-li peněžní podstatu, nazývají se nadace nebo fondy. Jsou-li jejich podstatou nějaká majetková zařízení, například budovy, jmenují se podniky, ústavy apod. Nadace se zřizují zejména k humanitním cílům a k podpoře různých hodnot.
- Společenství právnických osob. Právnické osoby se mohou sdružovat a vytvářet k ochraně svých zájmů nebo k dosažení jiných účelů další právnické osoby, které se nazývají sdružení. Sdružení jedná a vystupuje v právních vztazích samostatně a nezávisle na právnických osobách, které jsou jeho členy, obdobně tak, jako ve vztahu fyzické osoby a korporace.

Dále Vetešníková (2018) uvádí, že právnickými osobami jsou pouze takové organizace, které vznikly zákonným způsobem. Vzniknou na základě písemných smluv nebo zakládacích listin zápisem do obchodního nebo jiného rejstříku. Zanikají výmazem z této evidence, zpravidla po likvidaci, která je však právně a administrativně náročná, proto je v České republice mnoho tzv. spících firem, společností s ručením omezením či zapsaných spolků, dříve občanských sdružení, které již neprovozují žádnou hospodářskou ani jinou činnost, ale je pro ně finančně či administrativně náročné firmu zlikvidovat tak, aby byla vymazána z obchodního rejstříku.

Právnických osob je České republice velké množství. Jsou to obchodní společnosti, jako společnosti s ručením omezeným, veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti, družstva nebo akciové společnosti. Tyto společnosti jsou zakládány z hospodářských a podnikatelských záměrů. Občané České republiky, kteří se realizují v různých zájmových činnostech, kulturních, sportovních, chovatelství a jiných, zakládají zapsané spolky. Altruisté

a občané, kteří se zabývají charitativní činností se stávají členy různých nadačních fondů a nadací.

Právnícké osoby jsou zastupovány osobami fyzickými, které za ně jednají jejich jménem a buď přímo jako jejich statutární orgány, například jednatel, prokurista anebo nepřímo na základě plné moci jako zplnomocnění zástupci. Právníckou osobou je také stát a veřejnoprávní korporace, což jsou územní samosprávné celky, například obce.

Rozdíl mezi soukromou a veřejnoprávní korporací je hlavně v jejich poslání a činnosti, ale také ve způsobu získávání členů. Člověk většinou získá státní občanství místem svého narození a bydliště v obci získává svým trvalým přihlášením, ale členem obchodní společnosti či spolku se stává z vlastního rozhodnutí.

Rozdíl mezi právníckými osobami je také ve způsobu zdanění příjmů těchto korporací. Nadace, nadační fondy, spolky a veškerý další neziskový sektor má zákonné úlevy při placení daně z příjmu. Veřejně obchodní společnosti jako jediné z korporací zase zdaňují svůj zisk prostřednictvím svých členů, kterými mohou být jak fyzické osoby, tak právnícké osoby.

2.2 Legislativa

Pro výpočet testu nízké kapitalizace u právníckých osob je třeba znát daňovou a účetní legislativu, kde jsou upraveny zákonitosti dotýkající se tohoto výpočtu a všech aspektů souvisejících s daňovou účinností či neúčinností úroků z úvěrovaných finančních nástrojů. Tato bakalářská práce pracuje jak se Zákony České republiky, vyhláškami a pokyny finanční správy české republiky, tak se směrnicemi EU. Jedná se o tyto:

- Zákon č.586/1992 Sb. ze dne 18.12.1992, o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č.563/1991 Sb. ze dne 31.12.1991, o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 22.03.2012, nový občanský zákoník;
- Zákon č.90/2012 Sb. ze dne 22.3.2012, o obchodních korporacích;
- České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb.;
- Pokyn Generálního finančního ředitelství D-22 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1991 Sb., do daních z příjmu
- Směrnice rady EU 2016/1164;
- Český účetní standard pro podnikatele č.018 - Kapitálové účty a dlouhodobé závazky.

2.3 Daň. Daňově účinné a daňově neúčinné náklady

Kubátová (2018, s. 15–16) definuje obecně daň jako povinnou, zákonem určenou platbu do veřejného rozpočtu. Upozorňuje, že je to platba neúčelová a neekvivalentní (např. každoroční placení daně z příjmu), nebo může být nepravidelná a platí se za určitých okolností. Autorka vysvětluje, že daň je vlastně transfer finančních prostředků od soukromého k veřejnému sektoru. Dále popisuje, co se rozumí pojmem neúčelovost daně. Znamená to, že konkrétní daň v určité výši nemá financovat konkrétní vládní projekt, ale se stane součástí celkových příjmů veřejného rozpočtu, z něhož se financují různé veřejné potřeby. Pojem neekvivalentnost daně vysvětluje autorka tak, že poplatník nemá nárok na protihodnotu ve výši odpovídající jeho platbě. Což znamená, že poplatníci daní, jak právnícké, fyzické či soukromé osoby, daně

odvádějí a dostávají za to od státu služby kupříkladu v podobě bezplatného státního školství a bezplatné nárokové zdravotní péče.

Vančurová (2016, s. 9–10) vysvětluje zvláštnost veřejných statků financovaných z daní jako takovou, že nelze někomu zabránit jejich užívání. Vysvětluje to na příkladu veřejných komunikací, ze kterých mají užitek všichni a bylo by tedy správné, aby se všichni podíleli na jejich financování. Nebo uvádí příklad základní školství, které je dle autorky efektivnější hradit z veřejných zdrojů. Zajímavě také poukazuje na základní atribut daně a to, že je povinná a tím z právního pohledu omezuje osobní svobodu jednotlivce. V právním státě je možné proto takovou povinnost uložit jedině zákonem.

Dle zákona 586/1992, Sb. o daních z příjmu, § 21, odst. 1, je v současné době, tedy v roce 2021, v České republice daň z příjmu právnických osob jednotná, to ve výši 19 % ze základu daně. Dle tohoto zákona se daň z příjmu právnických osob vypočte jako součin základu daně sníženého o položky snižující základ daně a o odčitatelné položky od základu daně zaokrouhleného na celé tisíce Kč dolů a sazby daně, platné v období, za které se daň z příjmu odvádí.

Daňově účinné a neúčinné náklady neboli také dříve používané termíny daňově uznatelné a neuznatelné náklady jsou alfou a omegou při výpočtu daně z příjmu právnických osob. Základ daně je definován v zákoně o daních z příjmu, § 23, odst. 1, jako rozdíl, o který příjmy, s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně, a příjmů osvobozených od daně, převyšují výdaje (náklady), a to při respektování jejich věcné a časové souvislosti v daném zdaňovacím období. V dalších následujících paragrafech je v tomto zákoně obecně stanoveno, co lze uzнат jako daňově účinný náklad, a naopak co je považováno za daňově neúčinný náklad.

Podle § 24, odst. 1, zákona o daních z příjmu lze uzнат jako daňově účinné pouze prokázané náklady vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. Dvořáková (2016, 158 s.) vysvětluje, že tuto skutečnost nelze prokázat jen jakýmsi dokumentem, třeba fakturou či paragonem, ale musí být zřejmé, že opravdu došlo k reálnému neboli věcnému plnění. Zmiňuje také zásadu tzv. daňové souvztažnosti, což znamená, že daňově účinným nákladem nemůže být náklad, který je v souvislosti s daňově neúčinnými výnosy nebo v souvislosti od daní osvobozenými příjmy a také to nemohou být výdaje, které souvisí s osobní spotřebou poplatníka. Z toho vyplývá, že pokud poplatník má příjem, který je osvobozen od daně, nemůže si uplatnit jakékoliv náklady související s tímto příjmem.

Náklady na osobní spotřebu rozumí na osobní spotřebu poplatníka, která se týká jeho osoby. Obecně lze jako příklad uvést brýle, zubní ošetření, oblečení apod.

V § 23 odst. 10, zákona o daních z příjmu stanoveno, že pro zjištění základu daně se vychází z účetnictví vedeného podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Ze znění § 1, odst. 1, zákona o účetnictví, vyplývá, že tento zákon stanoví v souladu s právem evropských společenství rozsah a způsob vedení účetnictví a požadavky na jeho průkaznost pro všechny právnické i fyzické osoby, které provozují podnikatelskou nebo jinou výdělečnou činnost podle zvláštních předpisů.

Dvořáková (2016, 157–158 s.) upozorňuje, že otázkou, zda je výdaj či náklad daňově účinný či neúčinný, by se měl zabývat každý poplatník. Je to základem pro zjištění daňového základu. Zmiňuje, že princip pro posouzení daňové účinnosti či neúčinnosti je pro všechny poplatníky stejný, ať se jedná o právnické osoby či fyzické osoby.

Pro účely této bakalářské práce, která se zabývá výpočtem testu nízké kapitalizace a výpočtem daňové účinnosti úroků z půjček spojených osob, je důležitý § 25, Zákona o daních z příjmu, kde je uvedeno, co zejména nelze uznat za náklady k zajištění, vytvoření a udržení příjmu, tedy co je daňově neúčinný náklad. Obzvláště pak zásadní je odst.1, písm. w tohoto paragrafu, kde se konkrétně uvádí toto:

„Finanční výdaje (náklady), kterými se pro účely tohoto zákona rozumí úroky z úvěrových finančních nástrojů a související výdaje (náklady), včetně výdajů (nákladů) na obstarání, zpracování úvěrů, poplatků za záruky, pokud je věřitel osobou spojenou ve vztahu k dlužníkovi (§ 23 odst. 7), a to ve výši finančních výdajů (nákladů) z částky, o kterou úhrn úvěrových finančních nástrojů od spojených osob v průběhu zdaňovacího období nebo období, za něž se podává daňové přiznání, přesahuje šestinásobek výše vlastního kapitálu, je-li příjemcem úvěrového finančního nástroje banka nebo pojišťovna, nebo čtyřnásobek výše vlastního kapitálu u ostatních příjemců úvěrových finančních nástrojů. V případě, že podmínkou pro poskytnutí úvěrového finančního nástroje dlužníkovi věřitelem je poskytnutí přímo souvisejícího úvěru, zápůjčky nebo vkladu tomuto věřiteli osobou spojenou ve vztahu k dlužníkovi, považuje se pro účely tohoto ustanovení a vzhledem k tomuto úvěrovému finančnímu nástroji věřitel za osobu spojenou ve vztahu k dlužníkovi.“

Úvěrovaným finančním nástrojem je podle § 19, odst. 1. písm. zk), zákona o daních z příjmu vždy:

- Úvěr;
- zápůjčka;
- dluhopis;
- vkladní list, vkladový certifikát a vklad jim na roveň postavený;
- směnka.

2.4 Úvěr a zápůjčka

Podle zákona 89/2012 Sb., nového občanského zákoníku, platného od 01.01.2014, se rozšířené slovo půjčka nahradilo termínem zápůjčka. Změnil se také dodnes hojně používaný termín věřitel, jakožto ten, co půjčil, a dlužník, jakožto ten, který dluží. Od roku 2014 se správně používají termíny zapůjčitel a vydlužitel. Toto je právně zakotveno v novém občanském zákoníku, v oddílech § 2390 až § 2394.

Co se týká úvěru, termín zůstal stejný, jako před platností nového občanského zákoníku. Ovšem termíny věřitel a dlužník nahradily termíny úvěrující a úvěrovaný. Toto je právně zakotveno v oddílech § 2395 až § 2400 nového občanského zákoníku.

2.4.1 Rozdíl mezi úvěrem a zápůjčkou

Rozdíl z hlediska poskytovatelů je ten, že úvěr může poskytovat jen právnický subjekt, který má ve svém předmětu takovouto činnost, jedná se zejména o bankovní instituce, ale i nebankovní instituce, zabývající se například spotřebitelskými úvěry. Zápůjčku může poskytnout kterákoliv osoba, jak právnická, tak fyzická či nepodnikající. Z hlediska předmětu zápůjčky či úvěru je rozdílem, že předmětem úvěru jsou jen finanční prostředky, kdežto předmětem zápůjčky mohou být kromě finančních prostředků i věci hmotné povahy. Dalším zásadním rozdílem mezi zápůjčkou a úvěrem je fakt, že zápůjčka může být sjednána bezúročně, kdežto úvěr musí být vždy úročený. Mezi podstatný rozdíl mezi zápůjčkou a úvěrem patří, že úvěr musí mít uveden datum splatnosti, kdežto u zápůjčky nemusí být uvedena splatnost.

2.4.2 Úrok. Úroková sazba. Úrok obvyklý

Samuelson (1989) jednoduše definuje úrok jako výnos placený těm, kdo půjčují peněžní prostředky. Dle Mandela (2012, s. 44) úrok vzniká jako důsledek vztahu dvou subjektů, kdy jeden z nich chce uskutečnit nějaký záměr na který nemá peníze a druhý vlastní potřebnou částku peněz, ale nemusí mít pevný záměr, jak s touto částkou naložit. Mandel (2012, s. 44) dále uvádí, že subjekt, který vlastní volné prostředky je může nabídnout subjektu, který je potřebuje k realizaci svého záměru a tento vrátí nejen tuto jistinu, ale i prémii, nazývanou úrok.

Úrok je tedy odměna tomu, kdo poskytuje peníze, za tyto půjčené peníze, od toho, kdo si je vypůjčil. Peníze nazývané jistinou se po určité době vrátí i s úrokem vypočteným z jistiny a sjednané úrokové sazby.

Úrokovou sazbu definuje Samuelson (1989) jako cenu vyjádřenou procenty z jistiny za rok.

Dle Banky.cz (2021) je úroková sazba vyjadřovaná v procentech a jedná se o objem peněz navíc, který zaplatí ten, kdo si vypůjčil tomu, kdo zapůjčuje. Zpravidla se jedná o fixní úrokovou sazbu, ale může být smluvně i pohyblivá.

Mandel (2012, s. 63) uvádí, že jedna úroková míra v ekonomice je pouhou teoretickou koncepcí. Ve skutečnosti se od sebe liší úrokové sazby v závislosti na lhůtě splatnosti jistiny nebo v závislosti na jeho rizikovosti. Čím rizikovější bude subjekt, tím vyšší úroková míra bude od něj vyžadována.

V zákoně 586/1992 Sb., o daních z příjmu ve znění pozdějších předpisů se v § 23, odst. 7 uvádí:

„Liší-li se ceny sjednané mezi spojenými osobami od cen, které by byly sjednány mezi nespojenými osobami v běžných obchodních vztazích za stejných nebo obdobných podmínek, a není-li tento rozdíl uspokojivě doložen, upraví se základ daně poplatníka o zjištěný rozdíl. Nelze-li určit cenu, která by byla sjednávána mezi nespojenými osobami v běžných obchodních vztazích za stejných nebo obdobných podmínek, použije se cena určená podle právního předpisu upravujícího oceňování majetku. Ustanovení věty první a druhé se nepoužije v případě uzavření smlouvy o výprose nebo o výpůjčce a v případě, kdy sjednaná výše úroků z úvěrového finančního nástroje mezi spojenými osobami je nižší, než by byla cena sjednaná mezi nespojenými osobami, a věřitelem je daňový rezident nebo člen obchodní korporace, který je daňovým rezidentem České republiky, nebo poplatník daně z příjmů fyzických osob.“

V výše uvedeného paragrafu vyplývá, že je nezbytné pro účely obvyklého úroku určit jaká je jeho momentální výše. V praxi se poměrně těžko určuje, co je obvyklý neboli běžný úrok. Bylo by asi vhodné najít komparativní produkt k půjčce společníka společnosti. Což je ovšem v nabídce bankovních i nebankovních úvěrů a zápůjček velmi komplikované. Vodítkem pro sjednání obvyklého úroku může být statistika České národní banky. Kde si společnost může vyhledat dle částky jistiny a počtu let splácení průměrný bankovní úrok v posledních letech a tím se řídit ve svých smlouvách o zápůjčkách.

2.5 Osoba spojená

Zvláštní důraz je v oblasti účetnictví a daní dbán na termín osoba spojená nebo, jak je někdy uváděno osoba blízká. Při výpočtu testu nízké kapitalizace z hlediska daňově účinných nákladů úroků pro příjemce úvěrových finančních nástrojů, čímž se zabývá tato bakalářská práce je

důležité určit, zdali zapůjčitel či úvěrující je či není spojenou osobou s vydlužitelem či úvěrovaným.

Mařádek (2017) řeší, zda lze osobu blízkou aplikovat mezi fyzickou a právnickou osobou. Dle něho je v českém právním řádu termín blízký vztah vnímán jako vztah blízkosti mezi konkrétními lidmi. Nicméně zmiňuje § 22, odst. 2, Zákona 89/2012 Sb., nového občanského zákoníku, kde se konkrétně uvádí:

„Stanoví-li zákon k ochraně třetích osob zvláštní podmínky nebo omezení pro převody majetku, pro jeho zatížení nebo přenechání k užití jinému mezi osobami blízkými, platí tyto podmínky a omezení i pro obdobná právní jednání mezi právnickou osobou a členem jejího statutárního orgánu nebo tím, kdo právnickou osobu podstatně ovlivňuje jako její člen nebo na základě dohody či jiné skutečnosti.“

Tuto problematiku upravuje také zákon 586/1992 Sb., o daních z příjmu, v § 23, který určuje, co patří a za jakých podmínek do základu daně z příjmu. Spojených osob se týká odst. 7, kde je uvedeno:

„Liší-li se ceny sjednané mezi spojenými osobami od cen, které by byly sjednány mezi nespojenými osobami v běžných obchodních vztazích za stejných nebo obdobných podmínek, a není-li tento rozdíl uspokojivě doložen, upraví se základ daně poplatníka o zjištěný rozdíl.“

Nelze-li určit cenu, která by byla sjednávána mezi nespojenými osobami v běžných obchodních vztazích za stejných nebo obdobných podmínek, použije se cena určená podle právního předpisu upravujícího oceňování majetku. Ustanovení věty první a druhé se nepoužije v případě uzavření smlouvy o výprose nebo o výpůjčce a v případě, kdy sjednaná výše úroků z úvěrového finančního nástroje mezi spojenými osobami je nižší, než by byla cena sjednaná mezi nespojenými osobami, a věřitelem je daňový rezident nebo člen obchodní korporace, který je daňovým rezidentem České republiky, nebo poplatník daně z příjmů fyzických osob. Spojenými osobami se pro účely tohoto zákona rozumí

a) kapitálově spojené osoby, přitom

1. jestliže se jedna osoba přímo podílí na kapitálu nebo hlasovacích právech druhé osoby, anebo se jedna osoba přímo podílí na kapitálu nebo hlasovacích právech více osob; a přitom tento podíl představuje alespoň 25 % základního kapitálu nebo 25 % hlasovacích práv těchto osob, jsou všechny tyto osoby vzájemně osobami přímo kapitálově spojenými,

2. jestliže se jedna osoba nepřímo podílí na kapitálu nebo hlasovacích právech druhé osoby, anebo se jedna osoba přímo nebo nepřímo podílí na kapitálu nebo hlasovacích právech více osob; a přitom tento podíl představuje alespoň 25 % základního kapitálu nebo 25 % hlasovacích práv těchto osob, jsou všechny tyto osoby vzájemně osobami kapitálově spojenými,

b) jinak spojené osoby, kterými jsou osoby

1. kdy se jedna osoba podílí na vedení nebo kontrole jiné osoby,

2. kdy se shodné osoby nebo osoby blízké podílejí na vedení nebo kontrole jiných osob, tyto jiné osoby jsou vzájemně osobami jinak spojenými. Za jinak spojené osoby se nepovažují osoby, kdy je jedna osoba členem dozorčích rad obou osob,

3. ovládající a ovládaná a také osoby ovládané stejnou ovládající osobou,

4. blízké,

5. které vytvořily právní vztah převážně za účelem snížení základu daně nebo zvýšení daňové ztráty.

Podíl na základním kapitálu nebo podíl s hlasovacím právem ve zdaňovacím období nebo období, za něž je podáváno daňové přiznání, se stanoví jako aritmetický průměr měsíčních stavů. Účast v kontrolní komisi nebo obdobném kontrolním orgánu a provádění kontroly za úplatu se nepovažuje za podílení se na kontrole.“

Pro účely společností s ručením omezeným a jejich společníků z výše uvedených citací jak nového občanského zákoníku, tak zákona o daních příjmu vyplývá, že společník společnosti s ručením omezeným s kapitálovým podílem více jak 25 % je osobou spojenou, a tudíž musí právnícká osoba, tedy společnost s ručením omezeným brát zvláštní zřetel na všechny své uzavřené smlouvy a fakturace se spojenou fyzickou osobou, tedy svým společníkem a dodržovat cenu obvyklou. Tedy i v případě zápůjček těchto osob společností.

2.6 Vlastní kapitál

Podle Českých účetních standardů pro podnikatele č. 018, bod 2. 2 písm. a) a bod 3. 1. 1. je vlastní kapitál určen součtem účtových skupin 41–43, tj.:

- 41 - Základní kapitál a kapitálové fondy;
- 42 - Fondy ze zisku a převedený výsledek hospodaření;
- 43 - Výsledek hospodaření.

Vlastní kapitál je důležitým ukazatelem životaschopnosti firmy. Je tvořen jak vkladem majitelů, tak výsledkem hospodaření za dobu podnikatelské činnosti a hospodářským výsledkem daného období, takzvaným výsledkem hospodaření ve schvalovacím řízení.

Vlastní kapitál je veličinou, která není stálá, ale klesá či se zvyšuje v souvislosti s výsledky hospodaření společnosti. Je ukazatelem finanční jistoty. Čím vyšší je vlastní kapitál tím stabilnější a úspěšnější firma je.

Pokud je vlastní kapitál záporný, automaticky to znamená, že úroky ze zápůjček či úvěrů od spojených osob nemůže společnost uplatnit jako daňově účinné a nemusí tedy provádět test nízké kapitalizace.

Dle Skálové (2011, s. 115–116) se na účtech účtové skupiny 41 účtuje o vlastním kapitálu. Doporučuje, aby se při účtování dle obchodního práva zavedli minimálně tyto syntetické účty:

- 411 - Základní kapitál. Na účtu 411 se zachycuje základní kapitál a jeho změny. Pokud se sníží nebo zvýší, účtuje se o tomto až v den zápisu změn do obchodního rejstříku;
- 412 - Emisní ážio. Zde se zachycují rozdíly v hodnotě základního kapitálu. V případě společnosti s ručením omezením rozdíl mezi hodnotou zapsaného základního kapitálu a ocenění případného nepeněžitého vkladu;
- 413 - Ostatní kapitálové fondy. Na tento účet se účtují příplatky společníků společnosti s ručením omezením na zvýšení vlastního kapitálu, které, ale nezvyšují základní kapitál společnosti, tedy se ani nezapisují do obchodního rejstříku. Dále se zde účtuje základní kapitál zanikající korporace při fúzi společností. Také se na tento účet účtují přijaté dary.

Dalším důležitým účtem z účtové třídy 41 je účet 419, kde se účtují změny základního kapitálu, ještě před zápisem do obchodního rejstříku.

Dle Skálové (2011, s. 120–121) se na účtové skupině 42 nacházejí tyto účty:

- 421 - Zákonný rezervní fond;
- 422 - Nedělitelný fond;
- 423 - Statutární fondy;
- 427 - Ostatní fondy;
- 428 - Neuhrazený zisk minulých let;
- 429 - Neuhrazená ztráta minulých let.

Z účtové třídy 42 jsou pro účely této bakalářské práce důležité účty 428 a 429, jelikož zaúčtováním zisku či ztráty hospodaření se v každém účetním období zvyšuje či snižuje vlastní kapitál.

V účtové skupině 43 se účtuje na účet 431, jehož název výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení napovídá, že se jedná o zisk nebo ztrátu zjištěnou při roční uzávěrce. Zajímavost účtu 431 je, že nesmí mít v okamžiku uzavření účetních knih zůstatek. Ale částka se převede ve prospěch účtu 428 v případě zisku společnosti a na vrub účtu 429 v případě ztráty společnosti.

2.7 Test nízké kapitalizace

Test nízké kapitalizace se provádí na základě 25 odst. 1 písm. w), zákona č.586/1992 Sb., o daních z příjmu. Úroky z úvěrů a zápůjček se testují z důvodu, aby poplatníci uměle těmito úroky a ostatními výpůjčními náklady nesnižovali svůj základ daně.

2.7.1 Daňový pohled

Současné daňové pojetí finančních nákladů při testu nízké kapitalizace Müllerová, Šindelář (2018, s. 18) definují s ohledem na pokyn Ministerstva financí č. GFŘ-D-22 a to tak, že nejdříve je nutné určit koeficient, které je poměrem mezi 4násobkem vlastního kapitálu k prvnímu dni příslušného zdaňovacího období a průměrným denním stavem úvěrových finančních nástrojů. Zaokrouhlený koeficient, na dvě desetinná místa, se vynásobí součtem výpůjčních nákladů od spojených osob za toto zdaňovací období. Pokud je takto spočítaný koeficient roven jedna či větší, než jedna není nutné provádět úpravy daňové účinnosti výpůjčních nákladů od spojených osob. Pokud je však menší než jedna, je třeba část úroků vyloučit jako daňově neúčinné. Znamená to tedy, že pokud vyjde koeficient například 0,73 je nutné 27 % z výpůjčních nákladů uvést jako daňově neúčinné.

2.7.2 Účetní pohled

Z rozhovoru s hlavní účetní paní Janou Sýkorovou z účetní a daňové kanceláře BPD Point, s.r.o. vyplynulo, že úrok vyplacený spojené osobě právnické osoby účtuje v průběhu roku na účet 562999. Což, dle jejího vysvětlení se skládá ze syntetického účtu 562 - úrok a analytického doplnění účtu číslem 999. Na analytiku 999 se v účetní a daňové kanceláři BPD Point, s.r.o. účtují daňově neúčinné náklady. Až po testu nízké kapitalizace přeúčtuje případné daňově účinnou část či celý úrok, pokud je koeficient jedna či větší než jedna, na účet 562000. Pokud je koeficient menší než číslo 1, tak se daňově neúčinná část úroku nechá na účtu 562999. Tato

částka se pak vyloučí jako daňově neúčinný náklad v přiznání k dani z příjmu za příslušné zdaňovací období.

2.7.3 Pokyn D-22 k § 25 odst. 1 písm. w) Zákona o daních z příjmu, bod Z

Pokyny, které vydává Generální finanční ředitelství nejsou právně závazné, nicméně je doporučováno se jimi řídit, jelikož sjednocuje postup finanční správy při kontrolách daňových subjektů.

Při výpočtu testu nízké kapitalizace se doporučuje použít pokyn D-22, který zní:

„Při výpočtu daňově neuznatelných finančních výdajů se doporučuje následující postup s přihlédnutím ke konkrétním podmínkám daňového subjektu: Výše neuznatelných finančních výdajů podle ustanovení § 25 odst. 1 písm. w), § 25 odst. 1 písm. zl) a § 25 odst. 3 zákona, ve znění zákona č. 2/2009 Sb. a zákona č. 87/2009 Sb., se u dlužníka, který není bankou nebo pojišťovnou, stanoví např. takto:

1) Nejprve se vypočítá poměr:

$$\frac{4 \text{ (resp. 6)} \times \text{SVK}}{Y} < 1$$

2) Pokud je poměr menší než 1, je nutné vypočítat koeficient K:

$$K = 1 - \frac{4 \times \text{SVK}}{Y}$$

3) Zjistí se výše finančních výdajů, které nejsou považovány za výdaje daňové podle ustanovení § 25 odst. 1 písm. zl), a to z úvěrových finančních nástrojů od spojených osob

4) Zjistí se výše finančních výdajů, které nejsou považovány za výdaje daňové podle ustanovení § 25 odst. 1 písm. zl), a to z úvěrových finančních nástrojů od nespojených osob.

Neuznatelné úroky = $v + t + (K \times u)$, kde

SVK = stav vlastního kapitálu k prvnímu dni příslušného zdaňovacího období nebo období, za které se podává daňové přiznání, pokud v průběhu tohoto období nedojde ke změně vlastního kapitálu; dojde-li v průběhu zdaňovacího období nebo období, za které se podává daňové přiznání, ke změně stavu vlastního kapitálu, je rozhodný průměrný stav vlastního kapitálu vypočtený jako průměr stavů vlastního kapitálu, kdy váhou je příslušný počet dnů. **Ke změně vlastního kapitálu v důsledku vykázaného výsledku hospodaření se nepřihlíží.**

Y = průměr denních stavů úvěrových finančních nástrojů ve zdaňovacím období 39 nebo období, za které se podává daňové přiznání, od spojených osob. Do úvěrových finančních nástrojů se nezahrnují úvěrové finanční nástroje, z nichž úroky jsou součástí vstupní ceny majetku a bezúročné úvěrové finanční nástroje. **Za rozhodný den, kdy dochází ke změně denního stavu úvěrových finančních nástrojů, se považuje den následující po dni úhrady splátky úvěrového finančního nástroje.** U úvěrových finančních nástrojů v cizí měně se kurz při výpočtu průměrného denního stavu úvěrových finančních nástrojů stanoví stejným způsobem, jakým se v souladu s účetními předpisy oceňují závazky v cizí měně.

K = koeficient; vypočítá se s přesností na dvě platná desetinná místa podle § 146 odst. 3 daňového řádu.

V = finanční výdaje vylučované ze 100 % podle § 25 odst. 1 písm. zl) zákona z úvěrových finančních nástrojů od spojených osob.

T = finanční výdaje vylučované ze 100 % podle § 25 odst. 1 písm. zl) zákona z úvěrových finančních nástrojů od nespojených osob.

U = ostatní finanční výdaje z úvěrových finančních nástrojů od spojených osob (celkové finanční výdaje z úvěrových finančních nástrojů od spojených osob po odečtení finančních výdajů ve výši „v“).

Dle autorky této práce je tento pokyn k § 25, odst. 1, písm. w) velmi složitě popsán pro běžnou účetní malých a středních společností.

2.8 Směrnice ATAD

V souvislosti s testem nízké kapitalizace spojených osob je nutno zmínit směrnici proti praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem (dále jen Směrnice ATAD). Je to směrnice Rady EU 2016/1164 ze dne 12. července 2016. Zkratka ATAD je z anglického názvu směrnice Anti-Tax Avoidance Directive. Müllerová, Šindelář (2018, s. 18) uvádí, že směrnice ATAD navazuje na doporučení v oblasti eroze základu daně a přesouvání zisku, tzv. BEPS-Base Erosion and Profit Shifting, kterou vydala Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj OECD. Obě směrnice, BEPS i ATAD mají za cíl upravit pravidla pro zdaňování v jednotlivých členských státech Evropské unie tak, aby se dosáhlo toho, že zisky firem budou zdaňovány v zemích zdroje těchto zisků.

Dle rady Evropské unie (2016) se směrnice ATAD zabývá pěti oblastmi při vyhýbání se daňovým povinnostem a to:

- Omezení odpočitatelnosti úroků-článek 4 směrnice ATAD;
- Zdanění při odchodu - čl. 5 směrnice ATAD;
- Pravidlo pro ovládané zahraniční společnosti-článek 7 a 8 směrnice ATAD;
- Obecné pravidlo proti zneužívání daňového režimu - článek 6 směrnice ATAD;
- Pravidla týkající se hybridních nesouladů-článek 9 směrnice ATAD.

Tato bakalářská práce se zaměřuje na článek 4 směrnice ATAD, tedy na omezení daňové účinnosti nadměrných výpůjčních nákladů. Je třeba zmínit, že směrnice ATAD se vztahuje nejen na právnické osoby podléhající dani z příjmu v určité členské zemi, ale také na stále provozovny poplatníků, které jsou daňovými rezidenty třetích zemí. Tedy například na společnost, která má sídlo v USA a má stálou provozovnu na území členského státu Evropské unie, se vztahují se podmínky směrnice ATAD i na tuto stálou provozovnu.

2.8.1 Výpůjční náklady

Dle směrnice ATAD se výpůjčními náklady rozumí:

„Úrokové náklady na všechny formy dluhu, jiné náklady, jež jsou z ekonomického hlediska rovnocenné úrokům a nákladům vzniklým v souvislosti se získáním finančních prostředků, jak jsou definovány vnitrostátním právem, mimo jiné včetně plateb na základě půjček s podílem na zisku (PPL), připsaných úroků z nástrojů, jako jsou konvertibilní dluhopisy a bezkupónové dluhopisy, částek vyplývajících z alternativních finančních mechanismů, jako je například

islámské financování, prvků nákladů na financování v rámci splátek finančního leasingu, kapitalizovaných úroků zahrnutých v rozvahové hodnotě souvisejícího aktiva nebo amortizace kapitalizovaných úroků, případně částek oceněných pomocí návratnosti financování podle pravidel stanovování převodních cen, částek pomyslných úroků v rámci derivátových nástrojů nebo mechanismů zajištění souvisejících s výpůjčkami subjektu, některých kurzových zisků a ztrát z výpůjček a nástrojů souvisejících se získáním finančních prostředků, poplatků za záruku pro účely mechanismů financování, poplatků za zprostředkování a obdobných nákladů souvisejících s vypůjčením finančních prostředků.“

Z tohoto vyplývá, že výpůjčními náklady nejsou jen úroky, ale také třeba kurzové rozdíly při úvěru či zápůjčce v cizí měně.

2.8.2 Rozdíly mezi směrnicí ATAD a testem nízké kapitalizace

Dle Bureše (2019) se test nízké kapitalizace provádí jen u spojených osob. Test omezení daňové účinnosti nadměrných výpůjčních nákladů se provádí jak u spojených osob, tak u nespojených osob.

Autorka této bakalářské práce vidí hlavní rozdíl mezi uplatněním směrnice ATAD a testem nízké kapitalizace v tom, že nadměrné výpůjční náklady vykázané v jednom zdaňovacím období jako daňově neúčinné lze převést do dalších zdaňovacích období a tam je, dle Bureše (2019), čerpat až do výše kladného rozdílu mezi limitem uznatelnosti nadměrných výpůjčních nákladů a nadměrnými výpůjčními náklady za dané zdaňovací období.

Kdežto pokud test nízké kapitalizace u právnických firem, při otázce daňové účinnosti úroků vyplacené spojené osobě, vyjde negativně, nelze tyto náklady z úvěrovaných finančních prostředků neuplatněné v tomto zdaňovacím období převést do dalších období a jsou vykázány v přiznání k dani z příjmu právnických osob jako daňově neúčinné.

3 Analytická část práce

Test nízké kapitalizace je u účetních malých a středních společností často neznámým pojmem. Tato část práce se bude zabývat nejdříve případovými studiemi, kde na příkladech bude uvedeno jednak správné a také chybné provedení testu nízké kapitalizace a budou uváděny důsledky, které plynou z chybného postupu. Cílem této praktické části je na základě případových studií dojít k vypracování manuálu, který bude jednoduchý pro účetní v malých a středních společnostech, kde dochází k zápůjčkám mezi spojenými osobami.

V další části analytické práce bude na případové studii, kdy došlo ke kontrole společnosti správcem daně, ukázáno, jak může být chybováno i z hlediska finanční správy. Dílčím cílem bude návrh postupu pro finanční úřady, jak postupovat při kontrole daňové účinnosti úroků z úvěrovaných finančních nástrojů u spojených osob.

3.1. Analýza výpočet testu nízké kapitalizace u vybraných společností

Do případových studií byly vybrány reálné společnosti, které byly anonymizovány změnou názvu a změnou jmen osob. Ostatní informace o společnostech jsou reálné. Důvodem anonymizace je ochrana citlivých dat jednotlivých společností. Jedná se o společnosti malého a středního rozsahu s rozličným oborem podnikání. Společným jmenovatelem všech případových studií je pak fakt, že zápůjčku společnosti poskytla kapitálově spojená osoba.

Zdrojové údaje vycházejí z reálných závěrkových výkazů společností a dalších dokumentů společností. Jako jsou smlouvy o zápůjčkách, rozvaha, výkaz zisků a ztrát, daňová přiznání, bankovní výpisy společností, sestavy obrátů na jednotlivých účtech.

3.1.1 Případová studie. Společnost ABX s.r.o.

Společnost ABX se zabývá zpracováním textilního odpadu. Společnost vznikla v roce 2013 a sídlí v Přešticích na jižním Plzeňsku. Zpracovává textilní odpad pomocí speciálních strojů za minimální pomoci lidského kapitálu. Společník a zároveň jednatel společnosti ABX s.r.o. pan Košile vlastní 67 % obchodního podílu společnosti ABX s.r.o. Dle Smlouvy o zápůjčce zapůjčil společnosti před rokem 2017 částku 9 765 000 Kč na nákup nového stroje na zpracování textilu. Úroky ze zápůjčky dle smlouvy o zápůjčce jsou úročeny úrokem ve výši 3,5 % p.a. Ve smlouvě o zápůjčce je uvedeno, že úrok se bude počítat vždy ze zůstatku jistiny zápůjčky každý rok podle stavu k 1.1. a to vždy dopředu. Tedy pro rok 2017, ze stavu jistiny k 01.01.2017, pro rok 2018 ze stavu jistiny k 01.01.2018 a následující roky stejným způsobem, dokud nebude jistina splacena celá.

Jelikož vydlužitelem je právnická osoba a zapůjčitelem je osoba spojená, dle § 23 odst. 7 písm. a) bod 1, zákona o daních z příjmu, tedy daňová účinnost úroků z úvěrového finančního nástroje je podmíněna negativním testem nízké kapitalizace dle § 25 odst. 1 písm. w), zákona o daních z příjmu.

Rok 2017

Úroky, vyplacené společníkovi dle smlouvy o zápůjčce, byly v roce 2017 ve výši 341 775 Kč. Stav vlastního kapitálu u společnosti ABX k 31.12.2017 byl dle Tabulky 1 záporný. V průběhu roku 2017 došlo pouze k jednomu pohybu na účtu vlastního kapitálu, a to k přeúčtování hospodářského výsledku z účtu 431 na účet 428, a to nemělo vliv na vlastní kapitál v průběhu roku. V Tabulce 1 je uveden stav vlastního kapitálu k 01.01.2017 a k 31.12.2017. Dále je v Tabulce 1 vidět pohyb na účtu 431 na straně má dáti a na účtu 428 na straně dal. Jedná se o převod výsledku hospodaření ve schvalovacím řízení na účet nerozděleného zisku.

Tabulka 1 Rozvaha k 31.12.2017

Účet	Počáteční stav k 01.01.2017 v Kč	Obrat MD v Kč	Obrat DAL v Kč	Koncový stav k 31.12.2017 v Kč
411 Základní kapitál	200 000	0	0	200 000
428 Nerozdělený zisk minulých let	4 092 629,22	0	1 665 346,04	5 757 975, 26
429 Neuhrazená ztráta minulých let	-6 536 866,28	0	0	-6 536 866,28
431 Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	1 665 346,04	1 665 346,04	0	0
Vlastní kapitál	-578 891,02	1 665 346,04	1 665 346,04	-578 891,02

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky 1 je zřejmé, že stav vlastního kapitálu v roce 2017 byl ve společnosti ABX s.r.o. záporný, a to v hodnotě -578 891,02 Kč.

Úroky ve výši 341 775 Kč byly panu Košilemu vyplaceny v průběhu roku 2017 prokazatelně z bankovního účtu společnosti ABX s.r.o. na soukromý účet pana Košileho. Pan Košile zdanil vyplacený úrok dle § 8, odst. 1, písm. g), zákona o daních z příjmu ve svém osobním daňovém priznání jako fyzická osoba a odvedl z této částky řádně daň z příjmu ve výši 15 %.

Přesto vyplacené úroky ze zápůjčky ve výši 341 775 Kč nemohou být zaúčtovány jako daňově účinný náklad ve společnosti ABX s.r.o. jelikož vlastní kapitál společnosti, tedy vydlužitele, je na začátku i na konci roku 2017 záporný. V pokynu Generálního finančního ředitelství D-22 je uvedeno, že v případě vykázání **vlastního záporného kapitálu** jsou veškeré finanční výdaje, tedy v případě společnosti ABX úrok ze zápůjčky od spojené osoby, z přijatých úvěrových finančních nástrojů podle § 25 odst. 1 písm. w) zákona o daních z příjmu **daňově neúčinné a není třeba provádět test nízké kapitalizace u spojených osob**. V tomto roce, tedy roce, kdy je vlastní kapitál záporný, není možné uplatnit úrok jako daňově účinný, přestože pak Košile úrok zdanil a daň z něho odvedl.

Rok 2018

Společnost ABX s.r.o. v roce 2018 vytvořila zisk ve výši 1 884 851,27 Kč. V průběhu roku 2018 došlo taktéž jako v roce 2017 pouze k jednomu pohybu na účtu vlastního kapitálu, a to k přeúčtování hospodářského výsledku z účtu 431 na účet 428, což nemá vliv na vlastní kapitál v průběhu roku. Stav úvěrového finančního nástroje od zapůjčitele pana Košileho ke dni 01.01.2018 byl 8 536 775 Kč. Z toho vyplývá, že úrok, který společnost zaplatila zapůjčitelovi v roce 2018 byl ve výši **298 787 Kč**. Dle Tabulky 2 došlo v roce 2018 k přeúčtování zisku společnosti z účtu 431 na účet 428.

Tabulka 2 Rozvaha k 31.12.2018

Účet	Počáteční stav k 01.01.2018 v Kč	Obrat MD v Kč	Obrat DAL v Kč	Koncový stav k 31.12.2018 v Kč
411 Základní kapitál	200 000	0	0	200 000
428 Nerozdělený zisk minulých let	5 757 975,26	0	1 884 851,27	7 642 826,53
429 Neuhrazená ztráta minulých let	-6 536 866,28	0	0	-6 536 866,28
431 Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	1 884 851,27	1 884 851,27	0	0
Vlastní kapitál	1 305 960,25	1 884 851,27	1 884 851,27	1 305 960,25

Zdroj: Vlastní zpracování

Dle Tabulky 2 stav vlastního kapitálu byl v roce 2018 **kladný**, v hodnotě 1 305 960,25 Kč, a proto je nutné udělat test nízké kapitalizace.

Test nízké kapitalizace za rok 2018 u společnosti ABX s.r.o.

SKV, tedy stav vlastního kapitálu k 31.12.2018 je **1 305 960,25 Kč**. Vyplacený úrok byl ve výši **298 787 Kč**. V tomto okamžiku je nutné zjistit stav **Y**, což je průměr denních stavů úvěrovaných finančních nástrojů za rok 2018 od spojených osob. Ve společnosti ABX s.r.o. nedocházelo v roce 2018 jen ke splácení jistiny, ale jistina byla dle potřeb společnosti i navyšována, takže docházelo ke splátkám závazku jistiny, ale i k jejímu opětovnému navyšování. Důvodem tohoto konání společníka byla aktuální finanční potřeba společnosti.

Při počítání průměrných denních stavů je nutné si uvědomit, že za rozhodný den, kdy dochází ke změně denního stavu úvěrových finančních nástrojů se považuje **den následující po dni úhrady splátky**. Tato skutečnost je uvedena v pokynu D-22 a je nutno toto dodržovat, neboť v případě větších finančních objemů vyjde při testu nízké kapitalizace nesprávný výsledek **Y**, tedy stav průměrných úvěrovaných nástrojů neboli průměrný stav jistiny.

Datумы splátky jistiny byly zjištěny z bankovních výpisů společnosti ABX s.r.o. a také z pohybů na účtu 471 - závazky k ovládané nebo ovládající osobě, kam se v případě společnosti ABX s.r.o. účtovala splátka jistiny i její opětovné navyšování, viz následující Tabulka 3 umístěná v příloze. V této tabulce je uveden stav jistiny od 01.01.2018 do 31.12.2018 po jednotlivých

dnech, vždy kdy se měnil stav jistiny. Dále je zde vypočten počet dní před každou změnou jistiny s přihlédnutím k pokynu D-22.

Výpočet Y:

Hodnotu Y vypočteme vydělením součtu stavů zápůjčky v dnech započítané změny a vynásobené počtem dní počtem dní v roce, tedy 365.

Pomocí váženého aritmetického průměru za pomoci Tabulky 3, vyšla hodnota **Y** rovna **8 353 132,07 Kč**.

Výpočet K:

Test nízké kapitalizace pokračuje dle vzorce výpočtu uvedeném v D-22, tedy výpočtem koeficientu, zaokrouhleného na dvě desetinná místa.

$$K = 1 - (4 \times 1\,305\,960,25) : 8\,353\,132,07 = 1 - 0,6253751 = 0,37462248$$

Po zaokrouhlení dojdeme ke koeficientu 0,37 tj. 37 %.

To znamená, že 37 % úroku není daňově účinný, tedy musí být vyloučen z daňově účinných nákladů. Z tohoto vyplývá, že pro rok 2018 u společnosti ABX s.r.o. lze uplatnit do daňově účinných nákladů 63 % z vyplaceného úroku spojené osobě.

Výsledek testu nízké kapitalizace u spojených osob

Společnost ABX s.r.o. vyplatila spojené osobě, tedy jednateli a společníkovi panu Košilemu v roce 2018 úrok ze zápůjčky ve výši **298 787 Kč**.

0,37 x 298 787 = 110 551 Kč. Z tohoto výpočtu vyplývá, že z celkové výše vyplaceného úroku bude 110 551 Kč daňově neúčinné.

Rozdíl mezi celkovým vyplaceným úrokem a úrokem daňově neúčinným, tedy:

$$298\,787\text{ Kč} - 110\,551\text{ Kč} = 188\,236\text{ Kč}, \text{ bude zaúčtován jako daňově účinný.}$$

Pan Košile zdaní ve svém osobním daňovém přiznání z příjmu fyzických osob dle § 8 celou částku vyplacených úroků, tedy 298 787 Kč a odvede daň 15 %.

Společnost ABX s.r.o. si na základě provedení testu nízké kapitalizace jako daňově účinné uplatní pouze 67 % z těchto vyplacených úroků. Zbylou část vyloučí ve svém daňovém přiznání na řádku 40 jako daňově neúčinný náklad.

Rok 2019

Společnost ABX s.r.o. v roce 2019 vytvořila zisk ve výši 2 136 697 Kč. V průběhu roku 2019 došlo taktéž jako v roce 2018 pouze k jednomu pohybu na účtu vlastního kapitálu, a to k přeúčtování hospodářského výsledku z účtu 431 na účet 428, což nemělo vliv na vlastní kapitál v průběhu roku. Stav úvěrového finančního nástroje od zapůjčitele pana Košileho ke dni 01.01.2019 byl 8 542 653 Kč. Dle smlouvy o zápůjčce činí úrok 3,5 % p.a. z výše jistiny k vždy k 1.1. Úrok, který společnost zaplatila zapůjčitelovi v roce 2019 byl ve výši **298 787 Kč**. Jelikož vlastní kapitál v roce 2019 kladný je nutno přistoupit k testu nízké kapitalizace.

Test nízké kapitalizace za rok 2019 společnosti ABX s.r.o.

SKV, tedy stav vlastního kapitálu k 31.12.2019 je **3 442 657 Kč**. Vyplacený úrok byl ve výši **298 993 Kč**. V tomto okamžiku je nutné zjistit stav **Y**, což je průměr denních stavů úvěrovaných finančních nástrojů za rok 2019 od spojených osob. V roce 2019 došlo k jedinému splátce jistiny a to 29.11.2019 **588 398 Kč**.

Výpočet Y:

Dle bankovních výpisů společnosti ABX s.r.o., pokladního dokladu a stavu na účtu 471 bylo zjištěno, že stav úvěrovaných finančních nástrojů byl v roce 2019 334 dní stejný a to **8 542 653 Kč**. Posléze došlo k částečné jednorázové splátce jistiny ve výši **588 398 Kč** ze dne 30.11.2019. Částka 588 000 Kč byla vyplacena bankou a 398 Kč bylo vyplaceno z pokladny společnosti. Po dobu 31 dní v roce 2019 byl stav úvěrovaných finančních nástrojů byl **7 954 255 Kč**.

Vynásobíme tedy 334 dní x stavem jistiny 8 542 653 Kč, což se rovná **2 853 246 102 Kč**. Zbývající dny, tedy 31 dní vynásobíme již sníženou jistinou tedy částkou 7 954 255 Kč, což je rovno **246 581 905 Kč**.

Po sečtení těchto dvou částek a vydělením počtem dnů v roce, tedy 365, nám vyjde hodnota **Y**, tedy průměrný stav úvěrovaných finančních nástrojů od spojených osob, která je v tomto případě **8 492 679 Kč**.

Test nízké kapitalizace pokračuje dle vzorce výpočtu uvedeném v D-22, tedy výpočtem, zaokrouhleného na dvě desetinná místa.

$$(4 \times 3\,442\,657) : 8\,492\,679 = 1,62$$

Jelikož v roce 2019 vyšla hodnota větší než 1, není třeba dále pokračovat výpočtem koeficientu **K** a **celou částku vyplacených úroků lze zaúčtovat do daňově účinných nákladů**.

Shrnutí případové studie ABX s.r.o.

Na této případové studii jsou zkoumány tři roky, rok 2017, 2018 a 2019, z hlediska daňové účinnosti úroku ze zápůjčky od společníka s 67% podílem. V prvním zkoumaném roce je vlastní kapitál záporný, v tomto případě není úrok daňově účinný a dál se testovat nemusí. Celá částka vyplaceného úroku musí být uvedena na řádku 40 v přiznání k dani z příjmu právnických osob, což znamená, že pokud je společnost v tomto roce v zisku, platí i z této částky daň z příjmu ve výši 19 % a pokud je společnost ve ztrátě, poníží si tuto ztrátu o částku daňově neúčinného úroku.

V druhém roce 2018 je již vlastní kapitál kladný, důvod byl zisk vytvořený v předchozím roce, a tedy muselo k testu nízké kapitalizace dojít. V tomto roce výsledek testu ukázal, že úrok ze zápůjčky společníka je jen částečně daňově účinný a 37 % z vyplaceného úroku musí být zaúčtováno jako daňově neúčinné.

Ve třetím zkoumaném roce, v roce 2019, u společnosti ABX s.r.o. byl po výpočtu testu nízké kapitalizace správně úrok zaúčtován do daňově účinných nákladů celý, protože při testu nízké kapitalizace vyšla hodnota větší než 1.

3.1.2 Případová studie. Společnost Da Franta s.r.o.

Společnost Da Franta s.r.o. má sídlo firmy v Plzni, kde žijí její majitelé. Byla založena v roce 2014. Společnost provozuje dvě pizzerie specializující se na autentickou výrobu neapolské pizzy. Zakladatel společnosti pan Franta žil mnoho let v Itálii, v malé vesničce blízko Neapole. Neapolská pizza se vyrábí jiným způsobem než běžné pizzy. Jak vyplynulo z rozhovoru se zakladatelem společnosti Da Franta s.r.o., panem Frantou, neapolská pizza je pojem známý po celém světě. Vyrábí se výhradně ze lokálních surovin z oblasti Kampánie. Těsto se nechává uležet za zvláštních podmínek přes noc. Pan Franta se umění pravé neapolské pizzy naučil v pizzeriích v Neapoli. Společnost Da Franta s.r.o. si většinu surovin nechává dovážet z Kampánie, což je oblast okolí Neapole. Pan Franta založil společnost spolu se svojí dcerou a do roku 2018 se aktivně podílel na vedení společnosti.

Ve společnosti vlastní 51% podíl zakladatel společnosti, pan Franta, toho času důchodce bez dalších příjmů. 49% podíl ve společnosti vlastní dcera zakladatele společnosti paní Frantová-Pirreli. Společnost Da Franta s.r.o. se rozhodla, že v roce 2018 rozšíří svoji působnost mimo Plzeňský kraj a vybudují novou pobočku pizzerie Da Franta v Praze na Vinohradech. Dosud měla společnost pobočku v Plzni a v Klatovech. Na zařízení nové pizzerie bylo potřeba částku 3 000 000 Kč. Jednalo se hlavně o náklady na přebudování pronajatých prostor pro potřeby pizzerie, zakoupení speciální pece a vybavení dle stylu již stávajících pizzerii Da Franta v Plzni a v Klatovech.

Majitelé společnosti se dohodli, že použijí volné prostředky, které mají na účtech společnosti a zbytek na plánovanou investici v Praze zapůjčí pan Franta s úrokem 4 % p.a. počítaný se zůstatky jistiny zápůjčky vždy k 30.6. a splatný v tentýž den, tedy vždy 30.6. 2 000 000 Kč společnost měla k dispozici na účtu a zbylou část 1 000 000 Kč půjčil pan Franta. Peníze převedl na účet společnosti 28. března 2019.

Dle smlouvy o půjčce společnost začne jistinu ve výši 1 000 000 Kč splácet v roce 2020 a to tak, že každý rok, vždy k 31.3. splatí 150 000 na účet pana Franty.

Rok 2019

K 30.06.2019 vydlužitel, tedy společnost Da Franta, s.r.o., vyplatila na účet zapůjčitele pana Franty 40 000 Kč jako úrok z poskytnuté zápůjčky. Jelikož pan Franta nemá žádný příjem kromě důchodu musí podat daňové přiznání a vyplacený úrok ve výši 40 000 zdanit sazbou 15 % dle § 8, zákona o dani z příjmu. Může si ovšem odečíst slevu na dani za poplatníka, která v roce 2019 činila 24 840 Kč. 15 % je sazba daně z částky 40 000 Kč, což je vyplacený úrok vypůjčiteli, což je 6 000 a další zdanitelné příjmy pan Franta nemá, výsledná daň bude tedy 0.

Vydlužitel společnost Da Franta s.r.o. v 2019 vytvořila dle Tabulky 4 zisk ve výši **324 815 Kč**. V průběhu roku 2019 došlo pouze k jednomu pohybu na účtu vlastního kapitálu, a to k přeúčtování hospodářského výsledku z účtu 431 na účet 428, což nemělo vliv na vlastní kapitál v průběhu roku. Dle Tabulky 4 údajů z rozvahy byl k 31.12.2019 **vlastní kapitál kladný**, je tedy nutné **přistoupit k testu nízké kapitalizace**. A to z důvodu, že zapůjčitel je osoba kapitálově spojená s vydlužitelem. Zapůjčitel pan Franta vlastní 51 % podílu ve společnosti Da Franta s.r.o.

Tabulka 4 Rozvaha k 31.12.2019

Účet	Počáteční stav k 01.01.2019 v Kč	Obrat MD v Kč	Obrat DAL v Kč	Koncový stav k 31.12.2019 v Kč
411 Základní kapitál	100 000	0	0	100 000
428 Nerozdělený zisk minulých let	789 654	0	324 815	1 114 469
429 Neuhrazená ztráta minulých let	0	0	0	0
431 Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	324 815	324 815	0	0
Vlastní kapitál	1 214 469	324 815	324 815	1 214 469

Zdroj: Vlastní zpracování

Test nízké kapitalizace byl proveden dle pokynu Generálního finančního ředitelství D-22.

SKV, tedy stav vlastního kapitálu k 31.12.2019 je **1 214 469 Kč**. Vyplacený úrok byl ve výši **40 000 Kč**. V tomto okamžiku je nutné zjistit stav **Y**, což je průměr denních stavů úvěrovaných finančních nástrojů za rok 2019 od spojených osob. Společnosti Da Franta s.r.o. dle smlouvy o zápůjčce začne splácet zapůjčitel, panu Frantovi jistinu dle smlouvy o zápůjčce až v roce 2020.

Výpočet Y:

Stav úvěrovaných finančních nástrojů byl v roce 2019 pouze 1 000 000 Kč a to od 28.03.2019, což je 278 dní. Průměrný stav úvěrovaných finančních nástrojů je tedy 1 000 000 děleno 278 dny a zároveň vynásobíme 278 dny a výsledek Y je rovno 1 000 000 Kč.

Test nízké kapitalizace pokračuje dle vzorce výpočtu uvedeném v D-22, tedy výpočtem, zaokrouhleného na dvě desetinná místa.

$$(4 \times 1\,214\,469) : 1\,000\,000 = 4,86$$

Jelikož v roce 2019 vyšla hodnota větší než 1, není třeba dále pokračovat výpočtem koeficientu K a celou částku vyplacených úroků lze zaúčtovat do daňově účinných nákladů.

Společnost Da Franta s.r.o. tedy po provedení testu nízké kapitalizace, který vyšel pozitivní, správně zaúčtovala celou výši úroků do daňově účinných nákladů na stranu má dáti k 31.12. 562000 a na stranu dal 562999. Převvedla tedy daňově neúčinné náklady, které účetní společnosti účtuje s analytikou 999 na daňově účinné náklady.

Rok 2020

K 30.06.2020 vypůjčitel vyplatil na účet zapůjčitele pana Franty 34 000 Kč jako úrok ze poskytnuté zápůjčky. Jelikož pan Franta nemá žádný příjem kromě důchodu musí podat daňové přiznání a vyplacený úrok ve výši 34 000 zdanit sazbou 15 % dle § 8, zákona o dani z příjmu. Jako v předchozím roce, přestože musí podat přiznání k dani z příjmu a tam uvést částku úroků, výsledná daň bude 0.

Společnost Da Franta s.r.o. z důvodů světové pandemie covidu-19 a s tím spojených restrikcí ze strany státu, tedy uzavření provozoven provozující hostinskou činnost od března 2020 do května 2020 a posléze od října 2020 do konce roku 2020 se dostala do velkých finančních problémů. Přestože měla otevřené tzv. výdejní okénko a rozvážela unikátní neapolskou pizzu, obrat byl mnohonásobně menší než v případě otevření celých provozoven. Společnost však dále pokračovala v rekonstrukci pronajatých prostor pro novou pizzerii v Praze na Vinohradech, platila nájem, ovšem nemohla otevřít.

Z těchto důvodů v roce v 2020 hospodařila vše ztrátou ve výši –1 024 768 Kč. V průběhu roku 2020 došlo opět pouze k jednomu pohybu na účtu vlastního kapitálu, a to k přeúčtování hospodářského výsledku z účtu 431, což je výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení na účet 429, což je neuhrazená ztráta minulých let. Tyto účetní transakce nemají vliv na vlastní kapitál v průběhu roku. Dle údajů z rozvahy v Tabulce 5 byl k 31.12.2020 vlastní kapitál kladný, je tedy nutné přistoupit k testu nízké kapitalizace.

Tabulka 5 Rozvaha k 31.12.2020

Účet	Počáteční stav k 01.01.2020 v Kč	Obrat MD v Kč	Obrat DAL v Kč	Koncový stav k 31.12.2020 v Kč
411 Základní kapitál	100 000	0	0	100 000
428 Nerozdělený zisk minulých let	1 114 469	0	0	1 114 469
429 Neuhrazená ztráta minulých let	0	-1 024 768	0	-1 024 768
431 Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	-1 024 768	-1 024 768	0	0
Vlastní kapitál	189 701	-1 024 768	0	189 701

Zdroj: Vlastní zpracování

SKV, tedy stav vlastního kapitálu k 31.12.2020 je **189 701 Kč** Vyplacený úrok byl ve výši **34 000 Kč**. V tomto okamžiku je nutné zjistit stav **Y**, což je průměr denních stavů úvěrovaných finančních nástrojů za rok 2020 od spojených osob. Společnost Da Franta s.r.o. dle smlouvy

o zápůjčce splatila zapůjčitel, panu Frantovi část jistiny, tedy 150 000 dle smlouvy o zápůjčce 31.03.2020. Stav závazků ze zápůjčky od spojené osoby, od 01.01.2020 do 31.03.2020, byl 1 000 000 Kč. Jistina zápůjčky v této částce byla 91 dní z roku 2020. Zbývajících 275 dní, tedy od 1.4. do 31.12.2020 byl zůstatek jistiny ve výši 850 000 Kč.

Výpočet Y:

Vynásobíme 91 dní x stavem jistiny 1 000 000 Kč, což se rovná **9 100 000 Kč**. Zbývajících dny, tedy 275 dní vynásobíme již sníženou jistinou tedy částkou 850 000 Kč, což je rovno **233 750 000 Kč**.

Po sečtení těchto dvou částek a vydělením počtem dnů v roce nám vyjde hodnota **Y**. V roce 2020 byl přestupný rok, a proto musíme počítat s 366 dny.

Y je v tomto případě **887 295,10 Kč**.

Test nízké kapitalizace pokračuje dle vzorce výpočtu uvedeném v D-22, tedy výpočtem:

$$(4 \times 189\,701) : 887\,295,10 = 0,85519$$

Jelikož hodnota dle vzorce uvedeného v pokynu D-22 je menší než 1, je nutné spočítat koeficient K.

Výpočet K:

$$K = 1 - (4 \times 189\,701) : 887\,295,10 = 1 - 0,86 = 0,14$$

Po zaokrouhlení dojdeme ke koeficientu 0,14, tj. 14 %.

To znamená, že 14 % úroku není daňově účinný, tedy musí být vyloučen z daňově účinných nákladů. Z tohoto vyplývá, že pro rok 2020 u společnosti Da Franta s.r.o. lze uplatnit do daňově účinných nákladů 86 % z vyplaceného úroku spojené osobě, což je 86 % z částky 34 000, tj. 29 240.

Shrnutí případové studie Da Fanta s.r.o.

V případové studii společnosti Da Franta s.r.o. je ukázán výpočet testu nízké kapitalizace v roce 2019 a 2020. V 2019 vyšel 4násobek stavu vlastního kapitálu podělený průměrným stavem úvěrovaných finančních nástrojů, tedy jistinou, kladný, a tak se v testu nemuselo pokračovat a úroky ze zápůjčky byly v celé výši daňově účinné. Jak je popsáno v této případové studii, vzhledem k oboru podnikání a pandemii covid-19 v roce 2020 se společnost dostala ve svém hospodaření do ztráty a při testu nízké kapitalizace vyšlo, že 14 % úroku ze zápůjčky musí být vyňato z daňově účinných nákladů.

3.1.3 Případová studie společnosti Petarda CZ, s.r.o.

Společnost Petarda CZ, s.r.o. je výhradním dovozcem energetického nápoje Petarda pro Českou republiku a Slovenskou republiku. Společnost vznikla v roce 2016. Zakladatelem společnosti je bývalý vrcholový snowboardista Luis Křikava. Pan Křikava vlastní 100 % podílu společnosti. Výrobce nápoje Petarda je rakouská společnost ALTE SMART GmbH.

Jak bylo zjištěno z rozhovoru s majitelem společnosti Luisem Křikavou, energický nápoj Petarda se liší od ostatních energetických nápojů prodávaných v České republice svým obsahem. Obsahuje mnohem méně kofeinu a taurinu, tedy stimulačních látek, a naopak obsahuje mnoho vitamínů, hlavně skupiny B. Ještě jako aktivní sportovec byl podporován konkurenční společností, vyrábějící známé energetické nápoje BlueBull. Hlavní cíl společnosti bylo dostat do obchodů, a hlavně mezi sportovce energetický nápoj, který bude zdravější než většina, která je na trhu a zároveň nebude až tak stimulační. Než se spojil s rakouským výrobcem, vozil si pan Křikava pro sebe a své známé nápoj Petarda z Maďarska, kde často pobýval při svých rehabilitačních pobytech. Zjistil, že je to ideální volba třeba pro lékaře při noční službě. Po testování na sobě a svém blízkém okolí se rozhodl dovážet nápoj do České a Slovenské republiky.

Výhodou této formy podnikání je, že nebylo nutné vymýšlet název ani design. Nápoje Petarda jsou ve skleněných obalech, tedy se liší od podobných nápojů v plechovkách. Pan Křikava si myslel, že bude jednoduché dostat se na trh s tímto novým výrobkem. Opak byl pravdou. Jak uvedl pan Křikava, dostat se do obchodních sítí velkých společností je velmi složité a trvá to roky. Společnost tedy mezi vyjednáváním velkých kontraktů s obchodními sítěmi jako Kaufland, Globus, Lidl a dalšími se rozhodla zaměstnat několik obchodních zástupců a nabízet nápoj Petarda do menších odchodů, jako jsou večerky a do sportovních klubů a fitness center. Problém, s kterým se pan Křikava musel vyrovnat byla cena nápoje Petarda oproti ostatním energetickým nápojům. Logickým důvodem se jeví, že nápoj je dodáván ve skle a výrobce, společnost ALTE SMART GmbH velmi dbá na kvalitu a složení nápoje.

Aby společnost Petarda CZ, s.r.o. snížila náklady a mohla od výrobce nakupovat za nižší ceny, bylo třeba nakoupit větší objem zboží a pronajmout velký sklad, kde bude možné nápoje skladovat. Majitel společnosti věřil, nápoj Petarda pomalu, ale jistě prorazí na český a slovenský trh. K tomu, aby mohl uskutečnit svoji vizi, potřeboval úvěr 2 500 000 Kč. Jelikož společnost za rok 2016 byla ve ztrátě, za rok 2017 již vytvořila zisk.

Na začátku roku 2018 společnost žádala několik bankovních ústavů o úvěr, nicméně neúspěšně. Důvodem bylo, že firma je velmi krátce na trhu a je pro banky prozatím nedůvěryhodná. Pan Křikava se rozhodl, že zapůjčí do společnosti Petarda CZ, s.r.o. 1 000 000 Kč. Zbývající nutnou částku na uskutečnění plánů společnosti půjčí panu Křikavovi jeho přítel, bývalý trenér Peter Protivinsky.

Smlouvy o zápůjčkách jak pana Křikavy, jediného společníka Petarda CZ, s.r.o., tak pana Protivinského byly sepsány velmi podobně. Dle těchto smluv budou zapůjčené částky převedeny na účet společnosti do 30.09.2018 a splácet se započnou k 01.01.2020. A to tak, že panu Křikavovi se bude splácet dle možností společnosti, avšak ne více než 15 000 Kč měsíčně. Panu Protivinskému se bude splácet jistina ve výši 1 500 000 Kč od 01.01.2020, vždy k 15. v měsíci v částce 25 000 Kč. Zápůjčka bude úročena u pana Křikavy 3,5 % p.a. a u pana Protivinského 6,5 % p.a. Úroky se u obou zápůjček budou počítat vždy k 30.9. dle zůstatku jistiny k tomu datu, a to poprvé za rok 2019 se splatností 30 dní.

K 30.09.2019 společnost Petarda CZ, s.r.o. vypočetla dle smluv o zápůjčkách úroky pro zapůjčitele. Panu Křikavovi byl vyplacen úrok ve výši **35 000 Kč**. A panu Protivinskému **97 500 Kč**. Jistina k 30.9. se ještě nezačala splácet, úrok se tedy vypočetl z částky **1 000 000 Kč** u pana Křikavy a z **1 500 000 Kč** u pana Protivinského. Následný měsíc byly částky úroků vyplaceny na soukromé účty obou zapůjčitelů.

Externí účetní společnost, vedoucí účetnictví společnosti Petarda CZ, s.r.o., zaúčtovala úrok pana Křikavy na účet 562999 a celý úrok pana Protivinského na účet 562000. Jelikož je pan Křikava 100% kapitálovým vlastníkem společnosti Petarda CZ, s.r.o., z čehož plyne, že vydlužitelem je právnická osoba a zapůjčitelem je osoba spojená, dle § 23 odst. 7 písm. a) bod 1, zákona o daních z příjmu, tedy daňová účinnost úroků z úvěrového finančního nástroje je podmíněna negativním testem nízké kapitalizace dle § 25 odst. 1 písm. w), zákona o daních z příjmu. Až po výsledku tohoto testu je možné úroky, vyplacené panu Křikavovi zaúčtovat jako daňově účinné.

Co se týká daňové účinnosti vyplacených úroků pana Protivinského, jsou daňově účinné již při jejich výplatě. Pan Protivinský je kapitálově nespojená osoba s vydlužitelem, tedy není třeba testovat daňovou účinnost těchto úroků, pokud jsou vyplaceny.

Dle kapitálových účtů z rozvahy společnosti k 31.12.2019 dle Tabulky 6 bude zjištěno, zdali je vlastní kapitál společnosti Petarda CZ, s.r.o. je kladný či záporný.

Tabulka 6 Rozvaha k 31.12.2019

Účet	Počáteční stav k 01.01.2019 v Kč	Obrat MD v Kč	Obrat DAL v Kč	Koncový stav k 31.12.2019 v Kč
411 Základní kapitál	1 000	0	0	1 000
428 Nerozdělený zisk minulých let	73 019	0	305 666,34	378 685,34
429 Neuhrazená ztráta minulých let	-268 532	0	0	-268 532
431 Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	305 666,34	305 666,34	0	0
Vlastní kapitál	111 153,34	305 666,34	305 666,34	111 153,34

Zdroj: Vlastní zpracování

Dle Tabulky 6 došlo v roce 2019 k pohybům na kapitálových účtech jen v přeúčtování výsledku ve schvalovacím řízení na nerozdělený zisk společnosti. Z rozvahových účtů uvedených v Tabulce 6 je zřejmé, že společnost v roce 2019 hospodařila se ziskem ve výši **305 666,34 Kč**. Vlastní kapitál společnosti byl **111 153,34 Kč**. Jelikož vyšel vlastní kapitál kladný je nutno přistoupit k testu nízké kapitalizace.

Test nízké kapitalizace za rok 2019 u společnosti Petarda CZ, s.r.o.

SKV, tedy stav vlastního kapitálu k 31.12.2019 je **111 153,34 Kč**. Vyplacený úrok panu Křikavovi byl v částce **35 000 Kč**. V tomto okamžiku je nutné zjistit stav **Y**, což je průměr denních stavů úvěrovaných finančních nástrojů za rok 2019 od **spojených osob**. Ve společnosti Petarda CZ, s.r.o. byla po celý rok částka zápůjčky stejná, zápůjčka se začala splácet až v roce 2020. Z toho vyplývá, že **Y** je rovno **1 000 000 Kč**.

Výpočet K:

Test nízké kapitalizace pokračuje dle vzorce výpočtu uvedeném v D-22, tedy výpočtem koeficientu, zaokrouhleného na dvě desetinná místa.

$$K = 1 - (4 \times 111\,153,34) : 1\,000\,000 = 1 - 0,44461336 = 0,55538664$$

Po zaokrouhlení se dojde ke koeficientu 0,55 tj. 55 %

Z výpočtu vyplývá, že 55 % úroku není daňově účinný a musí být vyloučen z daňově účinných nákladů. Z úroků vyplacených spojené osobě, tedy v tomto případě panu Křikavovi, může být zaúčtováno 45 % z těchto vyplacených úroků jako daňově účinné.

Výsledek testu nízké kapitalizace u spojených osob

Společnost Petarda CZ, s.r.o. vyplatila jedinému jednateli a společníkovi panu Křikavovi s kapitálovým podílem 100 %, tedy spojené osobě, v říjnu 2019 dle smlouvy o zápůjčce **35 000 Kč**.

0,55 x 35 000 Kč = 19 250 Kč. Z je zřejmé, že z celkové výše vyplaceného úroku bude 19 250 Kč daňově neúčinné.

Rozdíl mezi celkovým vyplaceným úrokem a úrokem daňově neúčinným je dle následujícího výpočtu 15 750 Kč a tato částka bude zaúčtována jako daňově účinná.

35 000 Kč – 19 250 Kč = 15 750 Kč. Pan Křikava, jako zapůjčitel zdanil ve svém osobním daňovém přiznání z příjmu fyzických osob dle § 8 celou částku vyplacených úroků, tedy 35 000 Kč, ale jeho společnost jako vydlužitel si mohla uplatnit jako daňově účinné úroky je 45 % z nich. Zbýlých 55 % z vyplacených úroků musela společnost vyloučit na řádku 40 v daňovém přiznání k dani z příjmu právnických osob jako daňově neúčinné.

Na této případové studii je také možno ukázat, že pokud by základní kapitál společníka, pana Křikavy nebyl 1 000 Kč, jak umožňuje zákon, ale kupříkladu **101 000 Kč**, vyšel by test nízké kapitalizace takto:

$$K = 1 - (4 \times 211\,153,34) : 1\,000\,000 = 1 - 0,84461336 = 0,15538664$$

po zaokrouhlení vyjde, že jen 15 % úroků by bylo daňově neúčinných.

Pokud by základní kapitál bylo ještě vyšší, kupříkladu **201 000 Kč**, vyšel by test nízké kapitalizace takto:

$$(4 \times 311\,153,34) : 1\,000\,000 = 1,24$$

Hodnota by vyšla vyšší než 1, daňově účinné by byly všechny vyplacené úroky spojené osobě bez další nutnosti výpočtu koeficientu.

Shrnutí případové studie Petarda CZ s.r.o.

V případové studii společnosti Petarda CZ s.r.o. je ukázáno, že je velmi důležité, kdo společnosti poskytne zápůjčku. Zápůjčku poskytl jak 100% vlastník společnosti, tedy osoba spojená, tak osoba kapitálově nespojená, soukromá fyzická osoba. V prvním případě bylo nutno

pro daňovou účinnost ze zápůjčky provést test nízké kapitalizace. Kdežto v případě druhém, u nespojené osoby, přestože výplata úroku byla vyšší, se tento test provést nemusel a úroky ze zápůjčky od nespojené osoby se v celé vyplacené výši zaúčtovaly jako daňově účinné.

Z této případové studie také vyplývá, že pro společnosti je v některých případech výhodnější, pokud při založení vloží do společnosti vyšší základní kapitál, nežli je zákonná povinnost. Minimální výše základního kapitálu byla do 31.12.2013 ve výši 200 000 Kč. Dle zákona č.90/2012 Sb., o obchodních korporacích, který je platný od 1.1.2014 je možné založit společnost s minimálním základním kapitálem 1 Kč. Autorka se domnívá, že působí nedůvěryhodně, pokud firma je zapsaná v obchodním rejstříku firem s kapitálem v řádech korun či tisíce korun. Důvodem její domněnky je fakt, že si společnost může založit každý bez potřebné finanční jistoty pro své podnikání. Nicméně uznává, že pro mnoho podnikatelů bylo složité ze začátku svého podnikání vložit na účet částku 200 000 Kč jako základní kapitál.

3.1.4 Případová studie společnost První chybová s.r.o.

Společnost První Chybová s.r.o. se zabývá maloobchodním prodejem formou e-shopu. Obchoduje převážně s levnými doplňky do domácností, které dováží z Číny a Tchaj-wanu. Společnost vznikla 29.09.2018. Majitelé společnosti jsou pan Chyba, který vlastní 20 % kapitálu, paní Chybová, která vlastní taktéž 20 % kapitálu. Zbytek 60 % vlastní tchán pana Chyby a otec paní Chybové pan Petříček. Pan Petříček se nezúčastňuje vedení ani provozu společnosti, je pouze 60% vlastníkem. Veškerý provoz a řízení společnosti zajišťuje pan Chyba. Paní Chybová vede účetnictví a stará se o administrativu firmy. Díky kontaktům pana Petříčka začala společnost v roce 2019 nakupovat a dovážet z Číny levné doplňky do domácnosti. Z důvodu snížení co nejvíce nákupní ceny, bylo třeba nakoupit velké množství a zaplatit předem, jak je s je zvykem při obchodování s čínskými firmami.

V roce 2019 zapůjčil pan Peříček společnosti První Chybová s.r.o. 1 150 000 Kč na nákup zboží. Dle smlouvy o zápůjčce je uvedeno, že úrok bude 5 % p.a. ze zůstatku jistiny vždy 30.6. Bylo dohodnuto, že splácet se bude zápůjčka dle možností společnosti, nejpozději však musí být zaplacen k 31.12.2024.

Společnost splatila panu Petříčkovi v roce 2019 celkem 400 000 z jeho zápůjčky. Paní Chybová dle smlouvy o zápůjčce spočítala jistinu k 30.6., což bylo 900 000 Kč a z této částky vypočítala úrok ve výši 5 %, což je **45 000 Kč**, které společnost První Chybová s.r.o. vyplatila panu Petříčkovi na jeho soukromý účet.

Následně zaúčtovala celou tuto částku do daňově účinných nákladů na účet 562 na stranu dal a na stranu má dáti 221, což je účet banky. Paní Chybová se domnívala, že pokud splnila podmínku vyplacení úroku, může si dát částku úroku do daňově účinných nákladů. Tento postup není správný, protože, pan Petříček vlastní 60% podíl společnosti a je tedy osobou spojenou a je nutné udělat test nízké kapitalizace, pokud je vlastní kapitál kladný. Pokud by byl záporný, veškerý úrok by byl daňově neúčinný.

Dle Tabulky 7 zpracované podle rozvahy k 31.12.2019 u společnosti První Chybová s.r.o. je vlastní kapitál kladný. Správně tedy bylo nutno přistoupit k testu nízké kapitalizace.

Tabulka 7 Rozvaha k 31.12.2019

Účet	Počáteční stav k 01.01.2019 v Kč	Obrat MD v Kč	Obrat DAL v Kč	Koncový stav k 31.12.2019 v Kč
411 Základní kapitál	100 000	0	0	100 000
428 Nerozdělený zisk minulých let	0	0	243 678	343 678
429 Neuhrazená ztráta minulých let	-128 358	0	0	-128 358
431 Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	243 678	243 678	0	0
Vlastní kapitál	215 320	243 678	243 678	215 320

Zdroj: Vlastní zpracování

V průběhu roku 2019 došlo pouze k jednomu pohybu na účtu vlastního kapitálu, a to k přeúčtování hospodářského výsledku z účtu 431 na účet 428, což nemělo vliv na vlastní kapitál v průběhu roku. Nejprve je třeba vypočítat Y dle pokynu D-22. Musíme zjistit průměrný stav denních stavů úvěrovaných finančních nástrojů. To lze dle výpisu banky a pohybů účtu 365 - závazky ke společníkům, na který paní Chybová účtovala jistinu a její splátky dosadit do Tabulky 8.

Tabulka 8 Stav jistiny a její splácení

Stav závazků v Kč	1 150 000	1 000 000	900 000	850 000
Od	15.01.2019	01.04.2019	01.06.2019	01.09.2019
Do	31.03.2019	31.05.2019	31.08.2019	31.12.2019
Počet dnů	76	61	92	122

Zdroj: Vlastní zpracování

Výpočet Y:

Hodnotu Y vypočteme vydělením součtu stavů zápůjčky v dnech započítané změny a vynásobené počtem dní počtem dní v roce, od dne zápůjčky, která byla 15.1. přijata na účet, takže vydělíme pouze 351 dny.

Výpočet provedeme pomocí váženého aritmetického průměru takto:

$$1\,150\,000 \times 76 + 1\,000\,000 \times 61 + 900\,000 \times 92 + 850\,000 \times 122 = 87\,400\,000 + 61\,000\,000 + 82\,800\,000 + 103\,700\,000 : 351 = 954\,134,05$$

Hodnota Y je rovna částce 954 134,05 Kč.

Test nízké kapitalizace pokračuje dle vzorce výpočtu uvedeném v D-22, tedy výpočtem, zaokrouhleného na dvě desetinná místa.

$$4 \times \text{SVJ, což je v tomto případě } 215\,320) : 954\,124,05 = 0,90$$

Jelikož hodnota dle vzorce uvedeného v pokynu D-22 je menší než 1, je nutné spočítat koeficient K.

Výpočet K:

$$K = 1 - (4 \times 215\,320) : 954\,124,05 = 1 - 0,90 = 0,10$$

Po zaokrouhlení dojdeme ke koeficientu 0,10 což je 10 %.

To znamená, že 10 % úroku není daňově účinný, tedy musí být vyloučen z daňově účinných nákladů. Z tohoto vyplývá, že pro rok 2019 u společnosti První Chybová s.r.o. lze uplatnit do daňově účinných nákladů 90 % z vyplaceného úroku spojené osobě, což je 90 % z částky 45 000 Kč, tj. 40 500 Kč. Správně tedy má být a účet daňově účinných nákladů je zaúčtována pouze částka 40 500 Kč a zbytek 4 500 Kč by měl být zaúčtován jako daňově neúčinný náklad a uveden na řádku 40 přiznání daně z příjmu právnických osob.

Shrnutí případové studie První chybová s.r.o.

Z této případové studie vyplývá, že účetní společnosti paní Chybová se domnívala, že je dostačující, pokud splní zákonnou podmínku uvedenou, že úroky musí být spojené fyzické osobě vyplaceny. Úroky tedy zaúčtovala celé do daňově účinných nákladů.

Následně je zde ukázáno, jak mělo být správně postupováno a že 10 % z úroku z půjčky od spojené osoby mělo být daňově neúčinné.

3.2 Manuál k provedení testu nízké kapitalizace pro malé a střední společnosti

V malých a středních společnostech, které nevyužívají služeb daňového poradce či auditora je často opomíjeno otestovat nízkou kapitalizaci při půjčkách spojené osoby.

Přesto právě malé a střední společnosti hlavně v počátcích svého podnikání nedosáhnou na úvěry od bankovních institucí. Autorka může ze své praxe v účetní a daňové kanceláři poskytující externí vedení účetnictví firmám, potvrdit, že banky poskytují úvěry zavedeným společnostem s vysokým vlastním kapitálem a velkou ziskovostí.

Často jediným řešením, jak poskytnout potřebné finance společností je zápůjčka od společníka. Pokud je ve smlouvě o zápůjčce uveden úrok, je nutné provést test nízké

kapitalizace. Následující manuál popisuje v osmi krocích přesný a jednoduchý postup, jak a kdy tento test spočítat a kdy je úrok od spojené osoby daňově účinný a kdy daňově neúčinný.

3.2.1 Manuál pro účetní malých a středních společností

1. Nejdříve je nutno zjistit, jestli neproběhla nějaká zápůjčka od spojené osoby
Obvykle se zápůjčky od spojených osob účtují na účty
 - 379 - Jiné závazky;
 - 325 - Ostatní závazky;
 - 365 - Ostatní závazky ke společníkům a členům družstva;
 - 471 - Dlouhodobé závazky ovládající a řídící osoba.
2. Pokud zápůjčka proběhla, je nutno zjistit, zdali je úročena.
3. Pokud není, není třeba dělat test nízké kapitalizace.
4. Pokud je úročena, je nutno zjistit v rozvaze stav vlastního kapitálu.
5. Pokud je záporný, celý úrok se zaúčtuje jako daňově neúčinný.
6. Pokud je úrok kladný, je nutné spočítat dle pokynu D-22 průměrný stav finančních úvěrovaných nástrojů, tzv. Y. A to ideálně tak, že se doplní do vzorové Tabulky 9 aktuální výše jistiny a doba trvání této výše po dnech. Aritmetickým průměrem se pak spočítá Y. Tedy se vynásobí částka jistiny vždy příslušným počtem dní, po které byla neměnná, následně se tyto výsledky sečtou a vydělí počtem dní, dle doby trvání zápůjčky. Pokud trvala zápůjčka celý nepřestupný rok, vydělí se tedy 365 dny.

Tabulka 9 Vzorová tabulka

Stav závazků v Kč		
Od		
Do		
Počet dnů		

Zdroj: Vlastní zpracování

7. Dále se vynásobí 4 x SVK, což je stav vlastního kapitálu a vydělí Y, které bylo spočítáno dle předchozího bodu. Pokud vyjde číslice větší než 1, je možno celou částku úroků dát do daňově účinných nákladů.
8. Pokud vyjde číslice méně než 1, je nutné vypočítat koeficient, kterým se budou krátit daňově účinné úroky a ten se vypočítá dle vzorce v D-22 takto: $1 - (4x \text{ SVK}) : Y$ a výsledek se zaokrouhlí na 2 desetinná čísla a převede na procenta. Těmito procenty se vynásobí celkový úrok a výsledek bude zaúčtován do daňově neúčinných nákladů, zbytek úroku do daňově účinných nákladů, ovšem za předpokladu, že byla zápůjčka skutečně vyplacena vypůjčitel. V případě, že zápůjčka nebyla vyplacena, úrok se zaúčtuje celý do daňově neúčinných nákladů.

3.3 Test nízké kapitalizace z hlediska státní správy

Finanční úřady neprovádějí jen komplexní daňové kontroly právnických osob, ale také vyzývají právnické osoby k doložení určitých skutečností nebo provádí u společností částečné daňové kontroly kdy se zaměří jen na určitou daňovou oblast. Jedním z těchto šetření může být šetření

ohledně správnosti uplatnění finančních výdajů z úvěrových finančních nástrojů v daňově účinných nákladech.

3.3.1 Případová studie kontrola správce daně u společnosti FVE Slunce s.r.o.

Společnost FVE Slunce s.r.o. vlastní fotovoltaickou elektrárnu v obci Mtiš, v katastru obce Blovice. Majitelé společnosti pan Západ a pan Východ vlastní každý 50% podíl. Investice do fotovoltaické elektrárny byla v řádech milionů.

Pan Západ i pan Východ podnikají mnoho let každý v jiném oboru než je výroba elektřiny a financovali elektrárnu z vlastních zdrojů a z půjčky z programu na Inovace a rozvoj od Českomoravské záruční banky. K dostavbě elektrárny a zahájení provozu bylo třeba uhradit další náklady ve výši 2 565 800 Kč. Společníci se dohodli, že pan Západ zapůjčí tuto částku společnosti FVE Slunce s.r.o. s úrokem 4 % p.a. Jistina se bude splácet dle dohody obou společníků nepravidelně, ale musí být splatná nejpozději do 10 let od zápůjčky. Ve Smlouvě o zápůjčce je dále uvedeno, že úroky se budou počítat ze zůstatku jistiny vždy k 1.1. daného roku, poprvé rok následující od zahájení provozu fotovoltaické elektrárny a budou vyplaceny vždy v tom roce dle finančních možností společnosti. Společnost si byla vědoma, že musí dodržet ustanovení zákona o daních z příjmu o ceně obvyklé. Tedy v případě zápůjčky od osoby kapitálově spojené, pana Západa, se jednalo o **úrok obvyklý**. Po poradě se svým bankovním poradcem zvolila společnost úrok ve výši 4%. Provoz fotovoltaické elektrárny byl zahájen v roce 2016.

Za rok 2017 se jistina ještě nezačala splácet, nicméně byl dle Smlouvy vypočítán úrok ze zápůjčky takto: $2\,565\,800 \times 4\% = 102\,632\text{ Kč}$. V průběhu roku 2017 si pan Západ vybral postupně úroky z bankovního účtu společnosti několika způsoby. A to buď výběrem z bankomatu, nebo různé částky přeposlal na účet, vždy dle jeho potřeb. Účetnictví společnosti vedla manželka pana Východa, paní Východová, která zároveň vedla účetnictví i dalším firmám pana Východa i pana Západa. Jednotlivé výběry účtovala na účet 365 - Ostatní závazky za společníky. Předpis úroku zaúčtovala takto: 562/365. Protože vedla i daňovou evidenci panu Západovi jako osobě samostatně výdělečně činné, zaúčtovala příjem z úroků ze zápůjčky v jeho Přiznání k dani z příjmů fyzických osob dle § 8 a zdanila s jeho ostatními příjmy.

V roce 2019 zahájil Finanční úřad v Blovicích daňovou kontrolu společnosti FVE Slunce s.r.o., jejíž předmětem byla správnost stanovení základu daně z příjmu právnických osob za rok 2017. Rozsah kontroly byl omezen na **úvěry z úvěrovaných finančních nástrojů a související náklady vzniklé mezi spojenými osobami**.

Kontrolor finančního úřadu pan Landa si po prostudování předložených dokumentů nechal doložit podrobné pohyby na účtu 365 - Ostatní závazky ke společníkům, kam paní Východová účtovala výběry i vklady pana Západa i pana Východa, které dle potřeb firmy vkládali a vybírali finanční obnosy. Účetní společnosti na tento účet účtovala také výběry úroku dle smlouvy o zápůjčce. Vše účtovala na jeden syntetický účet bez rozlišení analytiky. Z důvodu, že sama neměla přehled co je splátka jistiny úročené zápůjčky, co je bezúročná momentální zápůjčka jednoho ze společníků a co je splátka předepsaného úroku pro rok 2017. Přesto při konečné uzávěrce toto se společníky rozklíčovala a zjistila, že úroky byly panu Západovi skutečně vyplaceny, proto je nechala zaúčtované v daňově účinných nákladech a jak již bylo uvedeno výše, pan Západ je zdanil ve svém daňovém přiznání jako fyzická osoba.

Správce daně však vyhodnotil, že jsou zaúčtovány nesprávně, proto, že jsou zaúčtovány spolu s dalšími závazky společnosti FVE Slunce s.r.o. ke svým společníkům. Zhodnotil tuto

skutečnost tak, že není prokazatelné, že úroky byly reálně vyplaceny panu Západovi. Argumentace správce daně byla taková, že nevyplacením úroků došlo k porušení ustanovení § 24 odst. 2 písm. zi) zákona o daních z příjmu, kde je uvedeno, že daňově účinnými náklady jsou úroky ze zápůjček v případě, kdy zapůjčitel je poplatník, který nevede účetnictví, jen pokud byly zaplacené.

Společnost nesouhlasila s tímto závěrem a doložila přiznání k dani z příjmu pana Západa za rok 2017, kde jsou tyto úroky prokazatelně řádně zdaněny. Dále paní účetní přeúčtovala vyplacené úroky z účtu 365 na účet 365001, který nazvala Ostatní závazky ke společníkům - úroky. Takto opravené pohyby na účtu 365 a 365001 také předložila správci daně.

Přesto kontrolor Finančního úřadu v Blovicích trval na svém tvrzení, že není prokázáno, že byly úroky vyplaceny. A doměřil společnosti FVE Slunce s.r.o. daň z příjmu včetně příslušenství jako v případě, že jsou tyto úroky daňově neúčinné. Dokonce poradil panu Západovi, ať zpracuje dodatečné daňové přiznání k dani z příjmu fyzických osob na svoji osobu, kde tyto úroky vyloučí. Pan Západ toto odmítl, protože trval na tom, že úroky ze zápůjčky mu byly řádně vyplaceny a on je řádně zdanil. Proto nesouhlasí s vyněním těchto úroků z daňově účinných nákladů u společnosti FVE Slunce s.r.o.

Společnost FVE Slunce s.r.o. se odvolala k výsledkům této daňové kontroly a její odvolání bylo podstoupeno Odvolacímu finančnímu ředitelství v Brně. Odvolací finanční ředitelství v Brně se vyjádřilo v tom smyslu, že úvahu správce daně ohledně nevyplacení úroků ze zápůjčky společníkovi hodnotí jako nesprávnou.

V tomto vyjádření se Odvolací finanční ředitelství odkázalo na rozsudek Nejvyššího správního soudu, č.j. 5 Asf 16ú2012-27, kde se uvádí: „.....pokud by účetnictví bylo vedeno řádně, mohlo by významně napomoci prokázat stav a pohyb majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, náklady, výnosy a výsledek hospodaření stěžovatele. **Právní názor správních orgánů a krajského soudu však není možné chápat tak, že stav účtu 121 k 31.12.2007 je jakousi „korunou důkazů“, bez její existence stěžovatel a priori nemůže unést své důkazní břemeno. Je totiž představitelné, že by stěžovatel rozsah nedokončené výroby prokázal i jinými důkazy než jen účetnictvím“.**

Přestože se tento rozsudek Nejvyššího správního soudu týká jiného případu, tak základem je, že lze doložit skutečnosti i jinak, než jen přehledným a správným zaúčtováním. V případě společnosti FVE Slunce s.r.o. se nejednalo o špatné zaúčtování, ale jen o zaúčtování úroků na souhrnný účet 365 - Ostatní závazky ke společníkům, bez rozlišení analytiky.

Finanční odvolací ředitelství tedy uznalo, že přiznání k dani z příjmu pana Západa a opravu účtu 365, tedy rozdělení na analytiku jako dostatečné důkazní břemeno k tomu, že úroky byly vyplaceny. Nicméně upozornilo, že s ohledem na Pokyn Generálního finančního ředitelství D-22 k § 25 odst. 1 bod 10, kdy je podmínkou daňové účinnosti úroků u spojených osob jejich zaplacení, se hodnotí splnění podmínek stanovených zákonem **nejdříve dle § 25 odst. 1 písm. w) Zákona o daních z příjmu** .

Je potřeba tedy nejprve zjistit, zdali je možno uplatnit úrok jako daňově účinný podle § 25 a pokud to nelze, nelze jej uplatnit ani v případě zaplacení. Je tedy třeba zjistit stav vlastního kapitálu. V případě společnosti FVE Slunce s.r.o. dle rozvahy, byly dosazeny do Tabulky 10 tyto údaje:

Tabulka 10 Rozvaha k 31.12.2017

Účet	Počáteční stav k 01.01.2017 v Kč	Obrat MD v Kč	Obrat DAL v Kč	Koncový stav k 31.12.2017 v Kč
411 Základní kapitál	500 000	0	0	500 000
428 Nerozdělený zisk minulých let	0	0	1 197 876	1 197 876
429 Neuhrazená ztráta minulých let	-1 395 600	0	0	-1 395 600
431 Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	1 197 876	1 197 876	0	0
Vlastní kapitál	302 276	0	0	302 276

Zdroj: Vlastní zpracování

Jelikož vyšel kladný vlastní kapitál, mělo být přistoupeno k testu nízké kapitalizace. Což neudělala ani paní Východová, ale ani kontrolor z finančního úřadu, pan Landa.

Test nízké kapitalizace u společnosti FVE Slunce s.r.o.

SKV, tedy stav vlastního kapitálu k 31.12.2017 je **302 276 Kč**. Vyplacený úrok byl ve výši **102 632 Kč**. Následně je nutné zjistit **Y**, což je průměr denních stavů úvěrovaných finančních nástrojů za rok 2017 od spojených osob. Jelikož společnost ještě nezačala v roce 2017 splácet jistinu, je **Y = výši jistiny, tedy částce 2 565 800 Kč**.

4 x SVJ, což je 1 209 104 vydělíme Y, což je 2 565 800 a výsledek je 0,47.

Jelikož hodnota dle vzorce uvedeného v pokynu D-22 je menší než 1, je nutné spočítat koeficient K

Výpočet K:

$$K = 1 - (4 \times 1\,209\,104) : 2\,565\,800 = 1 - 0,47 = 0,53$$

Po zaokrouhlení dojdeme ke koeficientu 0,53.

To znamená, že 53 % úroku není daňově účinný, tedy musí být vyloučen z daňově účinných nákladů. I přesto, že byl vyplacený. Společnosti by tedy správně měla zaúčtovat do daňově účinných nákladů úrok v částce **48 237,07 Kč** a do daňově neúčinných nákladů částku **54 394,96 Kč**.

Shrnutí případové studie FVE Slunce s.r.o.

Společnost správně vypočítala částku úroku, avšak bez testu nízké kapitalizace ho celý zaúčtovala jako daňově účinný. Správce daně, při kontrole zaměřené na úvěry z úvěrovaných finančních nástrojů mezi spojenými osobami, se zaměřil na to, zdali byl vyplacen spojené osobě či ne a nezkoumal dále, zdali byl proveden test nízké kapitalizace. Společnost se odvolala k Odvolacímu finančnímu ředitelství, a to po prozkoumání veškerých faktů uznalo námitku společnosti o nevyplacení úroku, nicméně vypočítalo test nízké kapitalizace, což neudělal místní správce daně ani účetní společnosti, a z tohoto vyšlo, že společnost FVE Slunce s.r.o. musela 53 % úroků ze zápůjčky zdanit jako daňově neúčinné. Společnost musela doplatit z této částky daň z příjmu s veškerým příslušenstvím. V tomto případě chybovala jak účetní společnosti, tak správce daně.

3.3.2 Návrh postupu pro správce daně při kontrole daňové účinnosti úroků

Pokud správce daně má zkontrolovat daňovou účinnost úroků z úvěrovaných finančních nástrojů u spojených osob právnických osob je vhodné postupovat takto:

1. Zjistit, zdali byl nějaký úrok zaúčtován do daňově účinných nákladů a to tak, že ve Výkazu zisků a ztrát v části finanční náklady je v kolonce nákladové úroky nenulová hodnota.
2. Nechat si předložit veškeré smlouvy o zápůjčkách mezi spojenými osobami.
3. Zjistit, zdali spojená osoba má podíl ve společnosti 25 % a více.
4. Z přiznání k dani z příjmu z řádku 40 zjistit, zdali nebyly úroky vyloučeny z daňově účinných nákladů.
5. Pokud byl úrok od spojené osoby zaúčtován do daňově účinných nákladů a nebyl vyňat v daňovém přiznání na řádku 40, je třeba zjistit z rozvahy stav vlastního kapitálu.
6. Pokud je stav vlastního kapitálu záporný, úroky jsou daňově neúčinné a dál třeba pokračovat v dalších zjištěních.
7. Pokud je stav vlastního kapitálu kladný, je třeba provést test nízké kapitalizace
8. Pokud vyjde číslíce nižší než jedna, je třeba spočítat poměrnou část daňové účinnosti úroků.
9. Nakonec je třeba zjistit, zdali byly úroky skutečně vyplaceny spojené osobě, která nevede účetnictví

Tento postup pro správce daně mohou použít také společnosti pro kontrolu již uzavřeného účetnictví, pokud si společnost není jistá, zdali bylo vedeno v tomto ohledu účetnictví správně. V praxi se toto děje například pokud společnost mění účetní.

4 Závěr

Tématem této bakalářské práce bylo Test nízké kapitalizace a jeho vliv na daňovou účinnost úroků u právnických osob. Práce byla zaměřena na daňovou účinnost úroků ze zápůjček fyzických spojených osob právnických společností. Spojené osoby jsou osoby, které se podílí více než 25 % na kapitálu či hlasovacích právech společnosti.

Důvodem, proč společnosti provádí test nízké kapitalizace je zjistit, zdali úroky ze zápůjčky jsou daňově účinné, tedy zdali si společnost částkou úroků, v podobě vyplacených nebo pouze předepsaných, dle smlouvy o zápůjčce za daný rok může ponížít základ daně. V obecném povědomí účetních malých a středních firem, jak autorka zjistila v praktické části práce, převládá přesvědčení, že úrok je nákladová položka. Tedy, že je daňově účinný. A pokud je vyplacen fyzické osobě, která ho následně uvede jako zdanitelný příjem ve svém daňovém přiznání, je tento úrok daňově účinný bez dalších pochybností. Takle premisa platí pouze, pokud má společnost zápůjčku od fyzické nespojené osoby.

Práce byla zaměřena na případy malých a středních firem, kde zápůjčku poskytla kapitálově spojená osoba. V analyzovaných společnostech vlastní majitelé více jak 25 % podílu ve společnosti. V těchto případech musí společnost vždy provést test nízké kapitalizace. Je to zákonná povinnost, uvedena v zákoně o daních z příjmu.

Důležitým termínovým spojením je stav vlastního kapitálu, což je součet kapitálových účtů společnosti, do kterého patří hlavně základní jmění společnosti a výsledky hospodaření minulých let. Podrobněji je vlastní kapitál popsán v teoretické části práce Jak bylo uvedeno v teoretické části a následně ukázáno na případových studiích, dalším základním podkladem pro správný výpočet tohoto testu je průměrný stav úvěrovaných finančních nástrojů, tedy průměrný stav jistiny v průběhu roku.

Na první případové studii v analytické části práce, na případu společnosti ABX s.r.o. bylo předvedeno, jak se správně počítá průměrný stav úvěrových finančních nástrojů. Ve společnosti ABX s.r.o. docházelo k častému navyšování a zase ponížování jistiny, dle potřeb společnosti.

V druhé případové studii společnosti Da Franta s.r.o. bylo zjištěno, že důvodem pro neúčinnost úroků ze zápůjčky od spojené osoby může být ztráta společnosti v druhém testovacím roce a tím snížen vlastní kapitál.

Ve třetí případové studii společnosti Petarda CZ, s.r.o. byl ukázán rozdíl v daňové účinnosti úroků, pokud zápůjčku poskytne spojená i nespojená osoba. Dále na této studii bylo ukázáno, jak má vliv na daňovou účinnost úroků u spojených osob výše základního kapitálu při založení společnosti.

Autorka doporučuje, na základě těchto případových studií, společnostem testovat úroky ze zápůjčky každý rok, protože proměnlivý je jak vlastní kapitál, tak se může měnit stav jistiny v průběhu roku. Dále autorka doporučuje rozmyslet si výši základního jmění při založení společnosti, protože jeho výše může ovlivnit daňovou účinnost úroků ze zápůjčky od spojených osob. Základní kapitál je součástí vlastního kapitálu.

V zákoně o dani z příjmu je uvedena jen obecná podmínka daňové účinnosti úroků ze zápůjčky či úvěrů. Generální finanční ředitelství vydalo ve svém pokynu D-22 vzorec pro počítání testu nízké kapitalizace, který je podrobně popsán v teoretické části práce.

Při čtvrté případové studii ve společnosti První Chybová s.r.o. se prokázalo, že účetní malých a středních společností, které nemají k dispozici daňové poradce či auditory neví o tomto pokynu D-22, nebo jim připadá výpočet složitý.

Hlavním cílem této práce bylo na základě analýzy společností v případových studiích vytvořit manuál či doporučení pro účetní malých a středních společností k počítání testu nízké kapitalizace. Tento cíl byl splněn a byl vytvořen jednoduchý osmi krokový manuál, jak postupovat při výpočtu, na co si dát pozor a kdy vlastně k výpočtu přistoupit. Účetní společností při postupu dle tohoto manuálu i při neznalosti celého zákona o daních z příjmu či pokynů Generálního finančního ředitelství, dokáže správně vypočítat test nízké kapitalizace a tím i daňovou účinnost či neúčinnost úroků.

Dílčím cílem této práce bylo navržení postupu pro finanční správu, který mohou správci daně použít při daňových kontrolách zaměřených na daňovou účinnost úroků ze všech finančních nástrojů poskytovaných právníckým osobám od spojených osob.

Podkladem pro splnění dílčího cíle práce byla případová studie společnosti FVE Slunce s.r.o., kde došlo při výpočtu testu nízké kapitalizace k chybám jak u účetní společnosti, tak u správce daně, místně příslušného finančního úřadu. Na základě analýzy tohoto případu byl navržen postup pro správce daně při kontrolách daňové účinnosti úroků u spojených osob. Dílčí cíl této práce byl tímto splněn. Postup vytvořený pro správce daně je možno také využít také při auditu již uzavřeného účetnictví.

Autorka vytvořený manuál pro účetní předala spolupracující daňové a účetní kanceláři, jejíž zaměstnanci jej budou využívat pro výpočet daňové účinnosti úroků pro své klienty. Dále ho bude nabízet účetním či odkazovat zájemce na tuto bakalářskou práci, kde jsou podrobně popsány různé možné chyby při výpočtech testu nízké kapitalizace, samotný výpočet a v teoretické části i veškerá legislativa a zároveň popsány a vysvětleny termíny související s tímto testem. Postup vytvořený pro správce daně je možno také využít také při auditu již uzavřeného účetnictví.

Autorka se domnívá, že přínosem této práce je jednak zjednodušení práce účetních při výpočtech testu nízké kapitalizace, ale také upozornění na tento test nízké kapitalizace, který je třeba v určitých případech udělat.

Literatura

Odborné knihy a časopisy

BUREŠ, M. *Test omezení daňové účinnosti nadměrných výpůjčních nákladů. Daně a právo v praxi*. Praha: Wolters Kluwer ČR. 2019, č. 3, s. 39–45. ISSN 1211-7293.

DVOŘÁKOVÁ, V. a kol. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2016*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2016. 304 s. ISBN 978-80-7552-035-7.

KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR a.s..2018. 272 s. ISBN 978-80-7598-165-3.

MAŘÁDEK, D. *Několik poznámek k problematice právnické osoby jako osoby blízké*. Praha: Právník. 2017. 69 s. ISSN 0231-6625.

MÜLLEROVÁ, L., ŠINDELÁŘ, M. *Nová pravidla regulace daňové uznatelnosti nákladových úroků*. Praha: Daňový expert: dvouměsíčník informací z oblasti daní. 2018. č. 6. 36 s.

RADVAN, M. *Czech tax law*. Brno: Masaryk University. 2020. 165 s. ISBN: 978-80-210-9673-8.

REVENDA, Z., MANDEL, M. a kol. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 5. vyd. Praha: Management Press, s.r.o. 2012. 423 s. ISBN 978-80-7261-240-6.

SAMUELSON, P.A., NORDHAUS, W.A. *Ekonomie*. 1991.CZ 1. vyd. Praha: Nakladatelství Svoboda, 1991. 770 s. ISBN 80-205-0192-4.

SKÁLOVÁ, J. at TPA Norwath Notia Audit. *Podvojně účetnictví 2011*. Praha: Grada Publishing a.s, 2011.275 s. ISBN 978-80-247-3807-9.

VANČUROVÁ, A., LÁCHOVÁ L. *Daňový systém ČR 2016*. 13. vyd. Praha. VOX a.s., 2016. 262 s. ISBN 978-80-87480-44-1.

Internetové zdroje

BANKY.CZ. *Bankovní slovník*. [online]. Praha. 2021 [cit. 2021-02-28].

Dostupné z: <https://www.banky.cz/bankovni-slovník/urok>

GENERÁLNÍ FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ: *Pokyn GFŘ D-22 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů*[online]. 2019 [cit.2021-03-20].

Dostupné z: pokyn GFŘ (financnisprava.cz)

MINISTERSTVO FINANCÍ. *České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů*. [online]. 2013 [cit.2021-03-07].

Dostupné z: [Ucetnictvi_2018_Ceske-ucetni-standardy-pro-500-2002_v02.pdf](#)

RADA EVROPSKÉ UNIE. *Směrnice rady EU 2016/1164c*[online]. 2016 [cit.2021-03-06].

Dostupné z: [EUR-Lex-32016L1164-EN-EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

VETEŠNÍKOVÁ, E. *Kdo je právnická osoba-definice, vysvětlení pojmu*[online]. Praha. Bezplatná právní poradna, 2018 [cit.2021-02-20].

Dostupné z: <https://www.bezplatnapravni poradna.cz/298>

Zákony

- ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 22.03.2012, nový občanský zákoník
- ČESKO. Zákon č. 90/2012 Sb. ze dne 22.03.2012, o obchodních korporacích
- ČESKO. Zákon č. 563/1991 Sb. ze dne 31.12.1991, o účetnictví
- ČESKO. Zákon č. 586/1992 Sb. ze dne 18.12.1992, o daních z příjmu

Příloha

Tabulka 3 Stav jistiny a její splácení společnosti ABX s.r.o.

Od	01.01.2018	03.01.2018	21.01.2018	02.02.2018	13.02.2018	02.03.2018	08.03.2018
Do	02.01.2018	20.01.2018	01.02.2018	12.02.2018	01.03.2018	07.03.2018	26.03.2018
Počet dnů	2	18	12	11	17	6	19

8 760 340	8 758 786	8 748 785	8 738 786	8 738 505	8 488 505	8 238 505	8 230 505
27.03.2018	28.03.2018	02.04.2018	02.05.2018	08.05.2018	26.05.2018	27.05.2018	01.06.2018
27.03.2018	01.04.2018	01.05.2018	07.05.2018	25.05.2018	26.05.2018	31.05.2018	01.06.2018
1	5	30	6	18	1	5	1

8 220 505	8 218 307	8 217 827	8 216 627	8 006 627	7 994 484	7 992 104	7 997 104
02.06.2018	04.06.2018	19.06.2018	24.06.2018	29.06.2018	02.07.2018	15.07.2018	19.07.2018
03.06.2018	18.06.2018	23.06.2018	28.06.2018	01.07.2018	14.07.2018	18.07.2018	22.07.2018
2	15	5	5	3	13	4	4

7 975 104	7 595 104	7 585 104	7 583 289	7 582 979	7 549 979	7 534 479	7 524 479
23.07.2018	24.07.2018	03.08.2018	09.08.2018	13.08.2018	18.08.2018	23.08.2018	02.09.2018
23.07.2018	02.08.2018	08.08.2018	12.08.2018	17.08.2018	22.08.2018	01.09.2018	13.09.2018
1	10	6	4	5	5	10	12

7 824 479	8 224 479	8 254 479	8 399 479	8 519 479	8 549 479	8 569 479	8 559 479
14.09.2018	17.09.2018	18.09.2018	21.09.2018	26.09.2018	28.09.2018	30.09.2018	02.11.2018
16.09.2018	17.09.2018	20.09.2018	25.09.2018	27.09.2018	29.09.2018	01.11.2018	01.12.2018
3	1	3	5	2	2	33	30

8 549 479	8 542 654
02.12.2018	27.12.2018
26.12.2018	31.12.2018
25	5

Zdroj: Vlastní zpracování